

CVETJE

XLIX.
LJUBLJANA

1932-I.
JANUAR

P. KRIZOSTOM:

Moji grehi in božje Dete.

Prišel sem k tebi, božje Dete
skozi noč in snežne zamete.
Pri tebi je luč in nežna toplota,
sama lubezen, sam mir in dobrota.

Rad bi se nocoj, sladki Jezus moj,
razgovoril sam s teboj.

Pa so pastirčki priskakljali.
Ovčko belo so ti darovali
in zavriskali so in zapiskali
in so v sveto noč izginili.

Za njimi trije Modri so prišli;
poločili so prédte bogate dari.
Molili so te in so odšli . . .

Takrat pa sklene Jezus ročice srebrne
in svoj obrazek k meni obrne:
„In ti? Kaj si prinesel ti?“

Kot trepetlika sem trepetal.
Pred jaselcami praznih rok sem stal:
„Saj veš, moj Jezus, moj Gospod,
da sem ubožec brez zakladov,
poln grehov, poln strasti in zmot.“

„Svoje grehe mi daj!“
je ljubeznivo reklo božje Detece.

Položil sem mu grehe v jaselce.

V mojem srcu je zavladal tedaj
božični mir in svetonočni raj.

Sveti Frančišek, ljubitelj uboštv.

Uboštvo sv. Frančiška! Skoraj se zdi, da to-le poglavje pretrga dosedanji miselni spored, ki je bil zgolj posledica Frančiškovega temeljnega zamisleka: nazaj k vsestranskemu in popolnemu izpolnjevanju evangelija. Toda, videli bomo, da je siromaštvo, kakor je pojmuje asiški ubožec, celó podlaga evangeljske popolnosti in da je Frančišek življenje po evangeliju pojmoval zlasti kot življenje uboštv. Zato moramo o tem predmetu bolj obširno govoriti, kakor o kateremkoli drugem, ako sploh hočemo duha serafinskega moža razumeti. Najprej si oglejmo Frančiškovo ljubezen do uboštv, ki je v svojem poteku in svojih razlogih tako samolastna in kaj najbolj pomembna.

I. Ljubezen sv. Frančiška do uboštv je bila dar narave in milosti. Bog je v njegovo dušo dejavno radodarno sočutje do siromakov že kar spočetka položil. Srečno nagnjenje je rastle ž njim od mladosti ter se je razvilo v tako dobrosrčnost, da je bil že takrat, kakor pravi sv. Bonaventura, vsakemu beraču uslužljiv, zlasti še tistemu, ki ga je prosil v božjem imenu.

Njegovo viteško miselnost je podpiralo še celó mladostno veselje, ki je dobrine kar razsipavalo. Po neki pojedini, ki je nanjo povabil svoje prijatelje in vrstnike, se je vase zamislil in govoril: „Ako si darežljiv in viteški do ljudi, ki vračajo z minljivo in ničevno naklonjenostjo, je prav, da si radi Boga, ki poplača s kar najbolj odprto roko, plemenit in radodaren tudi do ubogih.“ Tako je siromake vsak dan bolj vzljubil in izdatnejše podpiral. Če tudi je bil trgovec, je vendarle, kar sicer ni trgovcu lastno, delil denar s polnim periščem.

Le enkrat, ko je bil s prodajo sukna močno zaposlen, je odslovil siromaka, ki ga je prosil, naj mu pomore radi Boga. Komaj se je to zgodilo, si je pod vplivom božje milosti očital kaj neolikano vedenje ter je dejal: „Ako bi te bil ubožec česa prosil za odličnega grofa ali barona, bi mu bil gotovo dal; koliko bolj bi bil moral uslugo izkazati kralju kraljev in gospodu vesoljstva.“ Frančiškovo globoko versko mišljenje že gleda v siromaku odposlanca Najvišjega in njegova viteška vljudnost čuti, da se ni vedel kot dvorjan, ker le-tega odposlanca ni bolj cenil, kakor deželno plemstvo ter ga ni sprejel z resnično kraljevsko častjo. To razmišljanje je Frančiška izpodbudilo, da je odslovljenega siromaka brž dohitel, ga bogato obdaroval ter obljubil, da ne bo nobene prošnje, izgovorjene radi Boga, odbil. Neomajno je do smrti izpolnjeval dano besedo, ki mu je zaslužila najobilnejšo božjo ljubezen in milost.

Gotovo pa je bila zanj največja milost, da se je vedno bolj istovetil z ubogimi ter začel osvajati siromaščino sámo, kot najodičnejši zaklad. Zopet je nekega dne, kakor že tolikokrat, sklical prijatelje k obilni pojedini. Ko so potem s Frančiškom, kot kraljem mladine, prepevaje korakali po mestu Asizu, je Frančiška obiskala Gospodova dobrot. Kakor ukopan je iznenada mirno obstal; tako ga je zajela prekipevajoča duhovna sladkost, da ni ničesar več videl, ne slišal, ne čutil. Ko se je zopet zavedel, so ga tovariši dražili: „Kaj si pač razmišljal in zakaj nam nisi sledil? Si li mar mislil na nevesto, ki jo želiš poročiti?“ Frančišek, ki je v njem še vedno rahlo valovilo, jim je živahno odgovoril: „Uganili ste! Res sem mislil na nevesto, ki bi jo poročil, na tako nevesto, da plemenitejše, bogatejše in lepše še niste videli.“ Pa so se mu smejali. Toda, tega ni govoril sam od sebe, ampak po božjem navdihnjenju;

zakaj vera je bila tista nevesta, s katero je sklenil zaroko, vsled ubožstva bolj plemenita, bogata in lepa, kakor vse druge.

Oden te ure dalje se je začel polagoma umikati ničemurnostim sveta, ter pred očmi bedakov skrivati zaklad, ki si ga je hotel priboriti, pa naj zanj žrtvuje tudi vse zemeljske dobrine... Ze doslej je bil dobrotnik ubožcev; odslej jim je pa na stežaj odprl svoje srce. Kadar je na cesti srečal siromaka, ga je obdaroval z denarjem; ako pa slučajno denarja ni imel, siromaka ni odslovil praznih rok, pač pa mu je podaril klobuk ali obuvalo. Če tudi vsega tega ni imel, se je neopažen umaknil na skrit kraj, slekel srjaco ter poslal tja ubožca, naj jo vzame radi Boga. Kupoval je tudi cerkvene posode in jih skrivaj pošiljal siromašnim duhovnikom. Kadar je v očetovi odsotnosti sam doma z materjo obedoval, je obložil celo mizo z jedmi. Vprašan, zakaj vendar toliko hrane, je odgovoril, da jo bo razdelil siromakom kot miloščino; saj je obljubil — tako je dejal —, da bo vsakega uslišal, ki ga bo v božjem imenu prosil pomoči.

Zahrepenel je po siromakih. Rad jih je videl in poslušal, da bi se mu tako nudila priložnost, deliti jim miloščino. Če tudi je še vedno živel posvetno, ga je vendar božja milost notranje izpremenila, Zato je želel, da bi mogel kjerkoliže, vendar nepoznan, svojo obleko zamenjati z beraško in za poskušnjo zbirati miloščino v božjem imenu.

Kmalu nato je poromal v Rim. Pred neko cerkvijo je videl mnogo beračev. Nihče ga ni opazil, kako si je za svojo dragoceno obleko izposodil beraško ter pričel na cerkvenih stopnjicah z drugimi siromaki vred prositi miloščino v francoskem jeziku. Nato je ubožno obleko zopet odložil, se ogrnil v svojo, odšel v Asiz in Boga iskreno prosil, naj mu odkrije pota, ki vodijo do ubožstva. Svojih skrivnosti ni razodel nikomur; samo asiškemu škofu se je nekoč zaupal. Takrat še pač nihče ni vzljubil pravega siromaštva, ki si ga je Frančišek bolj želel, kakor vse drugo na svetu, odločen, v njem živeti in umreti.

Svojim tovarišem, ki njegove neobičajne izpremembe niso domneli pa so ga zato izpraševali le o bodoči poroki, je ponovno odgovarjal, da snubi že znano najplemenitejšo, najbogatejšo in najlepšo nevesto. Ves v te misli zatopljen se je odpravljal na pot, da jo pripelje domov.

Zaznamoval se je s križem, osedlal konja, sedel nanj, vzela s seboj vsakovrstne svežnje sukna, da bi ga prodal ter nemudoma odjezdil v mesto Folinjo. Tam je prodal vse, kar je imel pri sebi, ves srečen še celo konja. Rešen vse navlake je na poti proti domu razmišljal, kaj sedaj z denarjem. Ker je bil na čudovit način že skoraj odločen, vsega se darovati Bogu, ga je plašila misel, da bi denar tudi samo eno uro nosil pri sebi. Ko je prišel do Asiza, je stopil pred siromašnega duhovnika, ki je oskrboval zanemarjeno cerkvico sv. Damijana. Pobožno mu je poljubil roko, dal mu ves denar ter mu obrazložil svoje namisleke. Duhovnik iz strahu pred Frančiškovimi sorodniki denarja ni sprejel. Zato je Frančišek vrgel denar v cerkveno oknišče. Tako malo se je brigal zanj, kakor za prah. Priboriti si je paž želel modrost, ki je boljša, kakor zlato in prevdarnost, ki je dragocenejša, kakor srebro.

Viteško je snubil nevesto siromaščino. Zato se je tudi junaško zanj žrtvoval. Njegovega očeta Petra Bernardone je močno razjezila škoda, ki jo je moral utrpeti, nič manj ne tudi Frančiškova dozdevna norost. Ukazal je sina zvezati, zapreti ter slednjič pozvati pred škofijsko sodišče. Hotel ga je prisiliti, naj začne drugače živeti, ali pa naj mu vsaj vrne denar, ki ga je bil oddal. Frančišek se je vedel, kakor mu je bil

svetoval asiški škof Don Gvido Secundi. Prosil je, naj prineso denar, ki je še vedno ležal na oknišču cerkvice sv. Damijana. Izročil ga je očetu. Pa tudi obleko je odložil, razen spokornega pasu. Položil jo je pred očeta ter dejal: „Vsi me pozorno poslušajte. Doslej sem Petra Bernardone imenoval svojega očeta. Sedaj pa hočem služiti le Gospodu. Odslej ne bom več govoril: Oče Peter Bernardone, temveč samo: Oče naš, kateri si v nebesih.“

To je poroka sv. Frančiška z nevesto siromaščino. Pesnik nam jo v svojih nesmrtnih tercinah tako-le opeva:

„Mladič je imel z očetom boje
Zbog žene. (Te — kot smrti — nihče noče
pustit v veselja dom skoz vrät podboje.)

Bili sta priči škof in njegov oče —
et coram patre — ko ji vez obljubi;
potem vsak dan jo ljubil bolj je vroče.“

(Dante Alighieri: La divina Comedia. Raj, spev XI. „Dom in Svet“, 1923., str. 52.)

Presrečen v ljubezni svoje gospe siromaščine je ž njo objel nov poklic. Gospod mu ga je odkrival v vedno bolj jasnih obrisih. Ni nosil druge obleke, kakor srajco in star plašč, ki mu ga je bil podaril škofov služabnik. Z zidakom je na plašč začrtal križ, grb Kristusovega viteštva. Pa so mu razbojniki ugrabili tudi to siromašno odelo. Zatekel se je k prijatelju v mesto Gubbio. Le-ta mu je daroval obleko, kakršno so nosili puščavniki, kratek talar, usnjen pas, črevlje in spokorno palico. Tako oblečen je dve leti kot zidar popravljajl cerkve, se preživljajl z milodari ves blažen, da si je odbral za družico sveto siromaštvo.

(Dalje.)

ANTON DE WAAL — P. EVSTAHIJ:

Mali umetnik v katakombah.

Povest iz četrtega stoletja.

Prvo poglavje.

»Zmagal si, Nazarečan!«^{*)}

Bilo je nekega jesenskega jutra leta 363. Od pamtiveka niso bili rimski stanovniki še nikoli takó mrzlično razburjeni; na Velikem trgu, na Kapitolu,**) pri Pompejevem gledališču, v toplicah, povsod so se zbirale gruče ljudstva; iz njih sredine pa je znova in znova donel vzklik: „Christus vincit, Christus imperat — Kristus zmaga, Kristus vlada.“

Po ulicah so hodile čete mož, žená in otrok, pred njimi pa je nekdo nosil velik in cvetlicami okrašen križ, na čigar obeh prečnih tramih je bila pritrjena vrsta gorečih sveč;¹⁾ veselo so le-te gruče prepevale psalme

^{*)} Po nekaterih sporočilih je mučenec Teodorit napovedal Julijanu nesrečno smrt. V vojski s Peržani ga je zadela puščica. Takrat pa se mu je zazdelo, da vidi Jezusa nad seboj v zraku, pritisnil je roko na ramo ter jo dvignil proti nebu, rekoč: „Zmagal si me.“ — „Zmagal si, Galilejec.“ —

^{**)} K a p i t o l, rimski grič z gradom in Jupitrovim svetiščem.

¹⁾ Takšen križ za procesijo, okrašen s cvetlicami in z dvema svečnikoma na njegovih „rokah“ ali prečnih tramih, se nahaja naslikan na steno v cemeteriju sv. Poncijana; spada približno v dobo naše povesti. Na prečnih tramih visita na verižici prva in zadnja črka grške abecede, Alfa in Omega, z ozirom na besede skrivnega razodetja: „Jaz sem Alfa in Omega, začetek in konec.“

in himne ter romale od cerkve do cerkve; in tudi iz njihove srede je zadonel, včasih petkrat, pa tudi desetkrat zaporedoma soglasni klic radostnega zmagovalca: „Christus vincit; exaudi, Christe, — Kristus zmaguje; usliši nas, Kristus!“

Poleg tistega veselja pa ni manjkalo senčnih prizorov. V lopah poganskih templjev so svečeniki krivih bogov z mrkimi očmi gledali na mimoidoče romarje, njih pobožne klice so spremljali s pritajenimi kletvinami. Možje, tesno zaviti v svoje plašče, so hiteli mimo procesij, obračali so proč svoje glave, tupatam pa so se ozrli s pogledom, polnim besnega sovraštva na krščansko četo.

Ze od ranega jutra je bil senat polnoštevilno zbran v kuriji, več kot enkrat je med burno razpravo grozila nevarnost dostojanstvu „zbranih očetov“ — „patres conscripti“ —, ker so se krščanski senatorji kar najbolj odločno in z vso silo ustavljali svojim poganskim službenim tovarišem, katerih prvoboritelj je bil Simah (Symmachus).

V senatu so bile tri stranke: krščanska, poganska in pa velika srednja stranka versko neznačajnih mož, ki pod krščanskimi cesarji niso naredili nobenega koraka v kakšen tempelj izmišljenih bogov, pod Julijanom pa so se udeležili vseh praznikov in daritev krivim bogovom na čast. Z grdo navado, da so odlagali sveti krst do smrti, so si tudi taki, kateri so bili prepričani o božjem izvoru krščanstva, ohranili prostost ravnanja, zlasti tisti, ki so imeli javne službe, s katerimi so bila združena gotova bogočastna opravila na čast kakega božanstva. Da je bila večina senatorjev očitno ali pa vsaj v srcu naklonjena krščanstvu, dokazuje dejstvo, da si je cesar Konstancij upal leta 357 odstraniti iz kurije ali mestne zbornice kip in oltar boginje Zmage (Victoria), kateri je moral vsak senator pri vstopu v zborovališče darovati nekaj zrn kadila. Seveda ju je dal Julijan pet let kasneje spet postaviti; toda bil je le dan zgled za neko dejanje, o katerem bomo kmalu slišali.

Po rojstvu in po neizmernem bogastvu, še bolj pa po svoji duhovitosti in zanositi zgovornosti, je bil Simah, velika postavna prikazen, v najlepši moški dobi, rojen voditelj stranke v senatu, ki se je še oklepala starih bogov. Nikoli ni imel Rim sina, ki bi se bil z večjim ponosom čutil Rimljana; ako je stara veličastna krasota veledržave, vidna vsem, bolj in bolj bledela, ni bilo nikogar, ki bi bil pripravljen s takó navdušeno požrtvovalnostjo zastaviti in uporabiti vso svojo moč in vsa sredstva, da bi zaustavil propad in povedel Rim v prejšnji sijaj. Črv pa, ki izpodjeda moč veledržave, je bil po Simahovem mnenju — krščanstvo. Vsa nesreča, takó je sodil, se je pričela z nastopom krščanstva v Rimu. Oboževanje nekega križanega Juda je bila zanj največja blodnja, v katero je človeštvo kdajkoli zabredlo, in Simah je od besne jeze škripal z zobmi, kadar je pomislil, da bi ta bodnja utegnila kdaj zmagati nad nesmrtnimi bogovi.

Kaj neki je bilo, kar je imenovanega dne senat in ž njim vred ves Rim takó viharno razburilo?!

Snoči je bilo dospelo uradno sporočilo, da je cesar Julijan padel v vojski zoper Parte.

Tri leta je vladal, ali to so bila leta hude stiske in celo krvavega preganjanja za kristjane. Potem ko sta njegova prednika Konstantin Veliki in Konstancij Cerkev ščitila in podpirala, je on „odpadnik“, znova započel boj zoper križ za rimske bogove. — boj, v katerem je bil podlegel umirajoč z vzklikom: „Nazarečan, ti si zmagal!“

Se bolj pa kakor smrt Julijanova, ki so bili stavili nanj najdržnejše nade, je poganske senatorje pobilo nadaljnje sporočilo, ki je bilo do-

spelo obenem z žalostno novico, da je namreč armada, ko so jo Parti od vseh strani ogrožali, že naslednji dan po Julijanovi smrti oklicala novega cesarja, Jovijana, njega, ki je bil v Rimu poznan kot odločni spoznavavec krščanstva. Novi imperator*) je bil, — takó je ob sklepu pristavilo uradno sporočilo, — srečno rešil armado iz nevarnosti popolnega pogina ter sklenil mir s partskim kraljem Saporjem pod primeroma ugodnim pogoji.

Čim bolj globoko je ta udarec uklonil prevzetnost ošabnih poganov, tem bolj zmagoslavno so kristjani dvigali svoje glave: v Julijanu je dobilo poganstvo svoj smrtni sunek; v mladostnem Jovijanu, ki mu je bilo šele tri in trideset let, je bil mož, ki je bil za cerkev drugi Konstantin, postal vladar rimske velevlasti.

Med tem ko je v senatu Simah zaman napel vse sile svoje zgovornosti, da bi prodril s predlogom, naj se „božanskemu Julijanu“ — „divo Julijano“ — na čast opravijo pogrebne svečanosti po starem obredu apoteoze* (povišanja med bogove), se je pred kurijo zbirala množica, ki je naraščala od ure do ure ter vedno bolj hrupno zathevala, naj izpustijo njih brate, kateri medlijo v ječah zaradi svoje krščanske vere.

Naposled se je prikazal glasnik, dal s trombo daleč zveneče znamenje ter oznanil ljudstvu sklep prejasnih očetov, da hočejo izpustiti iz zapora vse, kateri so bili edino zaradi svojega verskega izpovedanja vrženi v ječo.

Z neizmernim zmagoslavnim vzklikom so sprejeli to naznanilo, in takoj, ne da bi še česa drugega pričakali, se je vsa človeška množica valila k bližnji mamertinski ječi ob vnožju Kapitola. Ječarji so se deloma vdali sili, deloma pa prostovoljno odprli celice ujetih kristjanov, ki jih je zdaj z glasnim radovanjem sprejela zunaj čakajoča množica.

Med to vriskajočo radost se je pomešalo petje velike procesije, ki je prav zdaj korakala od lateranske cerkve ter šla s palmovimi vejami, zastavami in križi k Sv. Petru.

Takoj so se jim tisoči pridružili, toda zdaj je nenadoma zadonel iz ogromne gruče klic: „Najprvo k Jupitrovem templju!“ Ob tla z malikom!

Bila je, kakor se pogosto zgodi v razburjenih trenotkih, bliskovita domisljica posameznega; toda beseda je vžgala.

„Da, ob tla z malikom! Kristus vincer! Kristus zmaga, Kristus zmaga!“ je donelo v podnebje, in s tem vzklikom se je valil sprevod, mlado in staro, kakor na višje povelje kvišku na Capitol.

Policija, ki je bila za vzdrževanje reda zaposlena na različnih mestnih postojankah, ni bila nič ukrenila za straženje svetišča; kdó bi pač utegnil slutiti, da se bo nanj izvršil napad ob tej uri?! Poganski svečeniki in tempeljski služabniki, so se umaknili pred pritiskanjem in navalom ljudskih množic, in le-te so se brez odpora razlile med divjim krikom po visokih lopah. Kmalu je začelo od vseh strani frčati kamenje proti Jupitrovem kipu; v trenutku so bile pri rokah lestve in vrvi, in ko so konopec okoli vratu malikove podobe zadržnili, je vleklo sto rok; z ropotom je soha padla na tla med vriskajočim zmagoslavnim krikom nabranega ljudstva.

*) Imperator = vrhovni vojskovodja, cesar, vladar rimske države.

*) Apoteoza iz gršk. glagola apotheó = obožujem.

*) Tempelj kapitolskega Jupitra, véliko narodno svetišče rimskega ljudstva, je bila stavba neizmerne krasote; celo streha je bila pokrita z bronasto opeko, ki je bila pozlačena v ognju; kadar jo je solnce obsijalo, se je blesketalo celo uro daleč. Danes stoji na nj govem mestu cerkev Matere božje Ara Coeli; od starega svetišča se morejo razbrati komaj spodnje zidine.

Prvikrat je zadonel v svetišču najvišjega bogov, v velikem narodnem templju rimske veldržave zmagoslavni klic križa: „Christus vincit; exaudi Christe!“

Ako bi bila med oglušujočim gromom udarila strela v kurijo, kjer je bil senat zbran, jih ne bi bolj pretresla kakor sporočilo, da so kristjani naskočili kapitoljski tempelj ter razbili Jupitrov kip. Kaj je pomagalo, da je kmalu na to dospelo naznanilo, da so vojaške čete naglo prihitele, iztirale ljudstvo iz svetišča ter zapahnille vrata?! Simah je skočil na govorniški oder, — lica so mu žarela od jeze —, da bi z vso silo svoje moččne zgovornosti ugovarjal zoper ta bogoskrunski zločin, ki je državna nesreča, še hujša in bolj usodna kakor celo cesarjeva smrt. Krščanski senatorji so bili v manjšini; v njih vrstah ni bilo nobenega, ki bi bil z močjo govora vsaj nekoliko kos Simahu. Vrhutega je bilo tu v razpravi dejanje, ki pri strogem pravnem čutu starih Rimljanov ni dopuščalo nobenega izgovora. Kakor udarci s kijem so Simahove razsrjene besede zadele zločince in še veliko bolj verstvo, ki jih navaja k takim malo-pridnostim. Ako ni bil mogel doseči, da bi Julijana slovesno povišali med bogove, je pa vsaj večino pridobil za svoj predlog, naj se razbiti Jupitrov kip zopet popravi na državne stroške. Vsekakor je pa tempelj na Kapitolu za nekaj mesecev moral ostati zaprt.

Da bi zaradi nezaslišanega zločina potolažili bogove, so morale device Vestalke,*⁾ kojih svetišče je bilo na Velikem trgu, po naredbi poganskih velikih svečnikov opravljati spravne pobožnosti, in tako je bilo v naslednjih dnevih vsako jutro videti njih majhno četo, ko so romale bose, zavite v črne koprene, žalostinke prepevaje od Vestinega tempeljčka preko Velikega trga na Kapitol, da bi v veži Jupitrovega svetišča prosile bogove milosti in odpuščanja. Toda ako se je v starem času obhodom Vestalk pridružilo vse ljudstvo, jih je zdaj razen svečnikov bilo le malo, ki so šli za njimi; nobeno jutro pa ni manjkalo Simaha.

Popoldne istega dne vidimo na Solni cesti na poti k Pamfilovem cemeteriju ali katakombam⁵⁾ dečka v spremstvu starejšega moža. Je ljubeč, živ mladenič nekako dvanajstih let, z rdečimi lici in s črnimi kodrastimi lasmi in z dvojico oči, ki so polne življenja in ognja. Zlata toka — bulla, — ki visi na verižici okoli vratu, kakor tudi z zlatom obrobljena toga razodevata otroka imenitne družine. Njegov spremljevalec je paedagogus⁶⁾, suženj, ki mu je izročena skrb za dečka in nadzorstvo. Utegne biti približno šestdeset let star; iz njegovih potez govori dobrodušna preprostost; z velikimi mislimi si nikoli ni ubijal glave.

Nekam znamenit razlog je, ki vede obadva venkaj h katakombam. Dionizij — tako je ime dečku — se je bil udeležil vélikega obhoda;

* Vestalke = svečenice boginje Veste, so morale živeti zdržno.

⁵⁾ Zraven apijske ceste je imela „Solna“ (salárijska, stara in nova) najznamenitejša katakombe. Ondi je bil cemeterij sv. Felicite, kjer je bila sama pokopana z najmlajšim svojih mučenih sinov, s sv. Silvanom. Njeno grobnico so našli spet šele naslednjega leta. Nato pride Trazonov cemeterij, s katerim je bil v zvezi znameniti arenarij, kjer sta bila oba mučenca Krizant in Darija čiva pokopana. Druga katakomba ondí je imela svoje ime od sedmerih deviških mučenic, katere tam počivajo — septem virgines. V cemeteriju Jordancev — Jordanorum — so bili položeni počitku trije drugi sinovi sv. Felicite, namreč Aleksander, Vital in Marcijal. Novešin cemeterij — coem. Novellae — končno nas vede k najbolj slavni katakombi te ulice, ki ima svoje ime po sv. Priscili.

⁶⁾ Pedagogi v starem Rimu so bili sužnji, v starejši cesarski dobi zlasti grški, ki so imeli nalogo spremljati dečke v šolo in pa na sprehodih. Pedagoge opisujejo večkrat kot nevedne, predrzne in čmerikave, toda divji dečki so jim tudi prav posebno povzročali grenko življenje; odtod pregovor: Quem dii oderunt, paedagogum fecerunt. („Kogar bogovi sovražijo, so ga naredili za vzgojitelja“).

bil je priča, ko so razbili podobo poganškega boga, in Dionizija, dečkova plemenita in pobožna mati, se je morala vdati njegovi iskreni prošnji, da bi smel Kristusovo zmagoslavje in Jupitrov padeč oznaniti svojima v katakombah pokopanima bratoma in sestrici.

Dionizij je bil edini otrok, ki je ostal staršem; njegova dva starejša brata in sestro je bila pred dvema letoma v nekaj dneh pobrala neka bolezen, ki je razsajala med mladino.

Njegov oče, Furijski Fil (Furius Philus), ki je s ponosom svoj rod izvajal iz one stare plemiške viteške rodovine Furijcev, ki je bil zaradi svojega krščanskega veroizpovedanja na povelje cesarja Julijana izgubil uradno službo in dostojanstvo; zraven so ga pa obiskali še težki udarci nesreče ter ga pripravili malodane ob vse premoženje. Tako je moral smatrati za dobroto, ko je papež Liberij sprejel njegovega sina v patriarhij ali lateransko šolo, kjer je bil dečku v cerkveni službi, če bi se posrečilo, na prosto dan vsekakor sijajen potek življenja.

Toda ako bi bil oče, zavedajoč se slavnega imena svojih prednikov, edinega sina pač veliko rajši vzgojil za javno življenje, je bil pa za mater tisti dan, ko so otroka sprejeli v patriarhij, dan tihega, sladkega srčnega veselja. Ko je videla enega otroka za drugim umreti, je bila najmlajšega, zadnjega, obljubila Gospodu in njegovi službi, ako ji ga ohrani; njena molitev je bila uslišana; in če se je poslej potrudila z nežno pobožnostjo, da bi malega Dionizija vzgojila za službo oltarja, je pa tudi otrok in deček od svoje strani odprl nad vse dovzetno srce vplivu svoje pobožne matere.

Pol leta je preteklo, odkar je bil Dionizij sprejet v število lektorjev ali bravcev, — *lectores*,⁷⁾ ki so morali kot deški zbor prepevati pri službi božji. Dioniziji se je zdelo, kakor da čuje med pevci glasove njegovih poveličanih bratcev združene z njegovim glasom, in ni se naveličala zabičevati svojemu otroku, da nevidno človeškemu ušesu neslišno združujejo ž njim pri oltarju nebeški angeli svoj hvalospev.

S pomola svoje hiše, ki je stala v bližini nekdanjih Salustovih vrtov, nedaleč od Solnih vrat — *porta Salaria*, — je gledala zdaj Dionizija s pogledi skrbne materinske ljubezni za svojim otrokom na poti h katakombam, in dočim je povzdignila svoje oči proti nebu ter v prisrčni molitvi prekrizala roke na prsih, je milo prosila Boga:

„Gospod, vzemi ga v svoje varstvo; saj je tvoja lastnina! Ohrani ga pobožnega in nedolžnega, kakor je zdaj, in daj mi doživeti srečno uro, ko ga bom videla v svetih oblačilih pristopiti k oltarju!“

Dolgo je stala tukaj, in z vso ljubeznijo materinskega srca opazovala pot svojega otroka, in ko ji je končno izginil izpred oči, je poslala za njim angela svoje molitve za spremljevalca, da ga sprejme v svoje zavetje. Nič ni bolj nežnega in bolj ginljivega, kakor je krščanska mati, ki z žarom svete, poveličane ljubezni kliče v nebo za ohranitev nedolžnosti svojega otroka.

Dionizija se je povsem opravičeno veselila svojega sina. Z nenavadno nadarjenostjo in z živahnim temperamentom je združeval deček tisto otroško pobožno srce, ki je čisto in brezmadežno in podobno prav-

⁷⁾ Lektorji — *lectores* (bravci) — so tvorili posebno stopnjo v cerkveni hierarhiji. Kakor že ime pove, so imeli nalogo brati berila pri službi božji, zlasti iz sv. Pisma, zato spada lektorat med najstarejše cerkv. ustanovitve. Ako so terjali preizkušeno krepost, če je hotel kdo doseči to službo, so pa na drugi strani skušali radi dečke izobraziti za to službo, in ker so morali lektorji — bravci — obenem biti tudi pevci, so le-ti gojenci tvorili poseben deški zbor, zlasti pri večjih cerkvah.

kar razcveteli liliji, ki jo obdaja najslajši vonj, — zemeljsko zrcalo angelov ob božjem prestolu.

Dogodek, čigar priča je bil danes, osvoboditev kristjanov in padeč Jupitrovega kipa je dečka nepopisno ganil ter se mu neizbrisno vtisnil v spomin. Rad bi vsemu svetu vesel vzklikal ter naznanjal, da je Zveličar zmagal, da leži najvišji poganških bogov razbit ob nogah Križanega. Ko je prišel domov, je v svojem pobožnem navdušenju komaj mogel najti besede, da je svoji materi povedal radostipolno novico o velikem zmago-slavju, in Dionizija mu je morala dovoliti, da sme popoldne iti h kata-kombam, da bi tudi svojima bratcema in sestrici naznanil veselo spo-ročilo.

Dionizija, ki bi ji človek prisodil, da je komaj nad trideset let stara, je bila plemenita in prikupljiva prikazen. Črni lasje so se ji vili pre-prosto okrog visokega čela, ki je pričalo prav tako o razumnosti kakor o odločnosti. V njenih potezah je bilo nekaj milobnega, kar se je ravno zdaj, ko je bila tako prisrčno molila za svojega otroka, še bolj izobličilo in značilno izrazilo. Njena obleka, čeprav docela preprosta, je vseeno razodevala gospo višjega stanu: Dve široki vezeni škrlatni progji, zna-menje plemstva, sta se vili od pleč čez prsi nizdol do roba oblačila; majhna broša ali naprsnica okrog vratu je bila edin zlati nakit, ki ga je nosila.

Okoli srede četrtega stoletja so pri vseh katakombah obstajale posebne družbe grobarjev, — fossores — kateri so imeli oskrbovati na-pravo grobov, delati nove ceste in hodnike, ohraniti celokupno poko-pališče v dobrem stanju, nadzorovati in stražiti pri kapelicah, ki so se že takrat dvignile okoli mesta nad počivališči mučencev. Grobarji pri Pamfilovem cemeteriju so že davno imeli veselje z dečkom, ki je skoro vsak teden obiskal grob svojih sorojencev, nato pa tudi nje opazoval pri delu ter kramljal ž njimi.

P. C.:

Vseučiliški profesor — tretjerednik.

V milanski frančiškanski cerkvi Brezmadežne sta 6. januarja 1886. dva odlična gospoda in iskrena prijatelja stopila v tretji red. Vse-učiliški profesor rimskega prava ali romanist Kontardo Ferrini in Pavel grof Mapelli. Prvi, čegar življenje bi radi bravcem „Cvetja“ pred-očili, se je leto dni pozneje posvetil Bogu s tretjeredniškimi obljubami. Do smrti je bil za to milost Bogu hvaležen. Vestno je izpolnjeval prevzete dolžnosti. Bil je cel tretjerednik v zasebnem in v javnem življenju. Tudi v javnem! Nikdar ni tretjega reda pred ljudmi zatajil; tudi ne pred najodličnejšimi znanstveniki. Močno je bil vesel, da se je dve leti po njegovem vstopu v tretji red, tudi oče oprijel Frančiškove roke.

Kot mlad profesor — romanist si je Kontardo Ferrini odbral tretji red. Dobrih šestnajst let — prav do smrti — je živel v njem. Vedno mu je bil v ponos. Obratno pa je Ferrini iz tretjega reda zajemal moči za svoje svetniško življenje, ki je bilo močna opora znanstvenemu udejstvo-vanju izrednega moža — učenjaka.

Ferrinijevi starši.

Ni za otroka večje milosti, kakor so vzgledni starši. Kontardu Fer-riniju je Bog naklonil to dobroto v nenavadni meri. Njegov oče —

Rinaldo Ferrini — je bil mož žive, močne vere. Z lepim življenjem in vstrajnim študijem si je l. 1853. kot inženjer in arhitekt priboril doktorsko čast ter tri leta pozneje položil profesorski izpit iz matematike in fizike. Bil je profesor na raznih milanskih šolah. Slednjič celih štiri-deset let na politehniku. Umrl je 21. januarja 1908. star 77 let.

Mož je vse presojal z vidika vere. Kot uvod je zapisal v družinsko knjigo besede svetega pisma: „Pokaži mi, Gospod, svoja pota, in uči me svoje steze!“ (Ps. 24, 4.) Nato pridodejal: „Kar me bo v življenju obiskalo, veselje ali žalost, vse naj me vodi k Bogu; saj zato mi je odločeno.“ Profesor Murani je svojega tovariša Rinalda Ferrinija v posmrtnici označil kot moža vere in učenosti. Hvalil je njegovo veliko skromnost v nastopu, izredno obzirnost do svojih tovarišev — profesorjev ter nenavadno milosrčnost in usmiljenje do siromakov, zlasti dijakov.

V svojem sedemindvajsetem letu je profesor Rinaldo Ferrini poročil Luizo, rojeno Buccellati, bodočo mater našega Kontarda. Nevesta ženinu 4. aprila 1858. ni prinesla bogate dote, pač pa veselo, pošteno, pobožno, usmiljeno in močno srce. Saj je pa to tudi vse! Pri obiskovanju neke bolnice si je nakopala kal bolezni. Umrla je leta 1905.

Velikonočno nedeljo sta Arnaldo in Luiza sklenila pred oltarjem nerazdružljivo zakonsko zvezo. Od smrti vstali Zveličar juna je prinesel vso polnost svojega božjega miru. „Naj Bog zakon, ki mi ga je očitvidno namenil, blagoslovi. Naj nama do konca najinih dni deli skladnost hotenja, pravo, krščansko ljubezen. Naj nama nakloni milost, da bova mogla svoje otroke zanj vzgajati, medsebojno v dobrem se podpirati ter kot edino plačilo le Boga želeti.“ Tako je zapisal Arnaldo na dan svoje poroke v družinsko knjigo. Kaj čuda, da je izšel iz te družine učen in svet Kontardo! Saj, sad ne pade daleč od drevesa. Če kje, se je tu vresničila Gospodova beseda: „Mar bero grozdje s trnja ali smokve z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, slabo drevo pa rodi slab sad. Ne more dobro drevo roditi slabega sadu in ne slabo drevo dobrega sadu.“ (Mat. 7, 16—18.)

Daj ljubi Bog, tudi našim družinam Ferrinijevega duha! Kako bi bile res srečne! Več bi imele božjega miru in blagoslova. Vzdržale bi pred splošno poplavo, ki bruha iz silnih in strašnih globin nevere, nenravnosti, pomanjkanja pravičnosti in ljubezni. Vsaj to bi otele, kar je edino potrebno, rešile bi svoje in kolikor možno, tudi drugih neumrjoče duše.

Mali Kontardo.

Kontardo Ferrini je bil rojen v Milanu 4. aprila 1859. Še tisti dan je bil tudi krščen. Dali so mu imena: Evgen, Frančišek, Izidor, Dominik in Kontardo. Doma so ga klicali le z imenom „Kontardo“. Otrokovega patrona, blaženega Kontarda, je Leon XIII. beatificiral. Legenda poroča, da je bil bl. Kontardo sin vojvodske hiše d'Este. V mladih letih je zapustil domač grad, bogastvo in udobno življenje. Odbrati si je hotel trdo življenje samotarcev. Prej je še hotel s tovariši k svetemu apostolu Jakobu v Kompostelo. Na poti je omagal. Od vseh zapuščen je umrl v Broni 16. aprila 1249. Njegovo svetost je Bog potrdil s čudeži. Zato mu je sveta Cerkev prisodila čast oltarjev. Blaženi Kontardo naj bi bil posebni zaščitnik malega Kontarda Ferrinija.

Radi dečka, ki bi mu gotovo bolj ugajal zrak na deželi, kakor pa v mestu Milanu, je oče kupil posestvo v Suni. Kraj je na zapadnem bregu jezera Lago Maggiore blizu mesta Pallanza. Tu je preživela profesorjeva družina vsake počitnice.

Mali Kontardo je bil neugnan dečko. Nekako do šolskih let. S podobnicami in oltarčki se ni ukvarjal. Pač pa ga je vleklo tja pred izložbe, kjer so bili razstavljeni izrezljani vojaki. Kar mu je prišlo pod roko, vse je razbil, ali pa pometal v vodnjak. Bal se ni nikogar. Samo oče mu je imponiral. Očetova resnoba in milina je otroka popolnoma obvladala. Ko je bil Kontardo star dve leti, je zapisal oče v družinsko knjigo: „Gospod, podeli nadarjenemu Kontardu sprejemljivo srce, ki Te bo ljubilo. Nikoli naj ne bom tako nesrečen, da bi videl sina grešiti.“

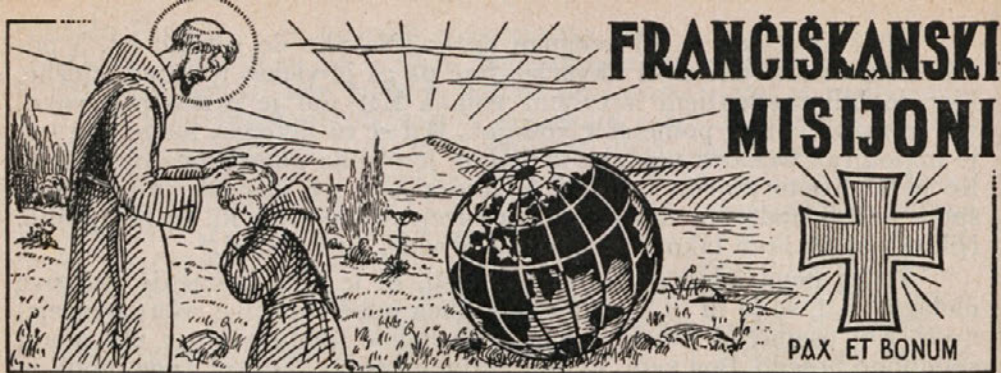
Poleg nenavadne otroške živahnosti, ki je bila znamenje dečkove nadarjenosti, se je tu in tam pojavila klica neke sumljive srčne neurejenosti. Kot osemletni deček je Kontardo nekoč šepnil očetu v uho manj spodobno besedo. Bog vedi, jo je li razumel, ali ne. Težko! Toda, dobil je zanj zaušnico. Pa še od mize je moral. In vse to v navzočnosti mlade dame in poznejše uršulinke Emilije Garstin. Njegov stric, advokat Cacialupi, poroča, da je Kontardo v enajstem letu omenil neko deklenco svoje starosti ter pripomnil, da ga pogled nanjo vedno prijetno vznemiri. Je bil pač naravni pojav. Toda, nad otrokom je bdel preskrbni oče. Umel je mlado in toplo srce tako uravnati, da se je Kontardo že kot deček čutil v ženski družbi močno nezadovoljnega. Že omenjena Emilija Garstin izjavlja, da se ji je mladi Kontardo zelo izmikal. Nikoli je ni ogovoril. Na vprašanje je zelo kratko odgovoril, nato se takoj odstranil.

Srečen otrok, ki je imel tako čuječega in ljubečega očeta! Očetu je bila Kontardova notranjost kakor na dlani. Vse je uporabil, da bi mlado srce vedno našlo ravnovesje. Resnoba, ljubezen, posebno pa molitev, vse je služilo očetu v dosego njegovih prelepih načrtov. Vsak večer je na tleh kleče opravljal s svojim ljubljencem večerno molitev. Po vsakem prehodu je šel s Kontardijem v cerkev. Čudno. Otrok, nemiren kot živo srebro, je v cerkvi dolgo presedel popolnoma umirjen.

V šoli je mladi Kontardo predmete obvladal z največjo lahkoto. Posebno jezike. Le matematika mu je povzročala nemalo skrbi. Oče, sam profesor matematike in fizike, mu namenoma ni hotel pomagati. Kontardo, ki je šibkejšim součencem tako rad ustrezal, naj jih le prosi, da ga v matematiki drugi podpro. Vsekako je bila to za nadarjenega Kontarda šola ponižnosti. Tako so dozorevali očetovi zamisleki.

Od 9. do 15. leta je bil Kontardo v institutu Boselli. Tam so poučevali predmete nižje gimnazije. V aktih za Kontardijevo beatifikacijo, ste dve izjavi o svojedobnem bivanju božjega služabnika v omenjenem zavodu. Msgr. Ludovik Marelli, škof v Bergamu, priznava, da je bil njegov sošolec Kontardo Ferrini zelo ljubezniv s svojimi tovariši ter marljiv v učenju. Nikdar ni bil kaznovan; z razposajenimi ni občeval. Bil je vedrega obnašanja, vedno pokoren svojim predstojnikom. Njegov katehet Msgr. Corbelli je izpovedal, da je bil Kontardo Ferrini, če tudi ne prvi v razredu, vendar med prvimi; vedno vnet za knjigo in vljuden. Če tudi otroško živahen, vendar ubogljiv. Splošna sodba o Kontardu je bila, da je bil natančen, skromen, odkritosrčen, nedolžen kot angelj, nikoli trmast in čemeran.

Srečen otrok! Je sicer čutil tu in tam pojave človeške narave. Kedo jih ne? Največji svetniki so se ž njimi borili. V zmagi so postali sveti. Kontardu je predobri Bog dal strogo krščanskega očeta, ki je kot božje orodje sinu pomagal izvojevati najlepše zmage nad prvimi pojavi mladinskih nepopolnosti ter otrokovo, za vse dobro sprejemljivo srce, celo usmeril v prelepo božjo ljubezen. (Dalje.)

FRANČIŠKANSKI MISIJONI

PAX ET BONUM

P. ADOLF:

Spomini iz misijonskega življenja.

Hrana v vjetništvu na Malti.

„Ali so vam dali na Malti zadosti jesti? Ali ste v ujetništvu zelo stradali?“ Tako vpraša nehote vsak, ki o našem ujetništvu sliši.

Predno na to vprašanje odgovorimo, moramo poprej omeniti nekatere druge stvari.

„G. pater, gotovo še nimate jedilnega orodja, mi je rekel prvi dan na Malti moj prijatelj g. Zajec, ki je bil že en mesec v ujetništvu. Treba je, da si teh rečij takoj preskrbite.“

Med tem, ko je moj prijatelj to govoril, sem videl na dvorišču vjetnike, ki so šli od kosila. Nekateri so imeli žlico, vilice in nož zataknjen v suknjič, da so jim gledali iz žepa, kakor tamborju dve palčici izza pasa, kadar na boben ne bije. Drugi so nesli te reči zavite v papir ali pa v robec. V rokah pa so nesli porcelanaste skledice za jed.

V stari Avstriji so vojaki imeli za menažo, za jed, kositrne posode, angleški pa imajo parcelanaste; zato so Angleži dali tudi nam ujetnikom porcelanaste skledice za jed. Za jedilno orodje pa smo morali skrbeti sami. Meni in nemškemu patru, ki je bil z menoj vjet, je oboje preskrbel g. Zajec.

Angleži se radi nas niso veliko belili glav. Porazdelili so nas bili po prostorih. Dali so nam bili nova ujetniška imena. Jaz sem dobil ime „Prisoner of war (Prisoner of war) vojni vjetnik, št. 792.“ Kako se je kedo v sobi vgnezdil, ali se je v kako drugo sobo preselil, ali kako si bomo mi kuhali in si med seboj delili hrano, za vse to se Angleži niso menili.

Na enem koncu dolgega dvorišča je bila kuhinja. V nje bližini sta bili dve temni sobi z dolgimi mizami; to sta bili naši obednici. Na obeh straneh miz so stale klopi brez naslonjala. Druge oprave v obednici ni bilo.

Ob gotovih časih so mornarji, katere so nam bili dali Angleži za kuharje iz drugih taborišč, narezali kruha, skuhali mesa, graha in čaja in razdelili jed med vjetnike. Da so si sami sebi pridržali najlepših kosov, se razume. Kdaj ravno da je bilo kuhano, je moral vsakdo sam poizvedeti; časa zato je imel dovolj. Približno o gotovem času so dali znamenje in takoj je moral vsakdo hiteti, da je dobil jedi. Če pa koga ni bilo po jed, ko je bilo kuhano, je ostal brez kosila in nihče se ni zmenil zanj, če ni imel kakega dobrega prijatelja v vojašnici. Kosilo je lahko

povžil v obednici ali pa ga je nesel v svojo sobo; to je bilo popolnoma prosto. Kje je kedo umil svojo skledico in si osnažil jedilno orodje, to je bila njegova skrb.

No drugem koncu dvorišča so si Angleži pridržali kakih deset sob, najlepših v Verdali in še pritličje. Iz tega smo skleпали, da imajo priti v naše poslopje še novi ujetniki. Za te so bili prihranili najlepše prostore.

Vrata v taborišče so skrbno zapahnili; na notranjo stran vrat so postavili stražo in za nas ujetnike je bilo po angleških mislih zadostno poskrbljeno.

Mornarji, ladijski uslužbenci in mnogi drugi vjetniki, navajeni na priprosto življenje, so se prav dobro počutili v Verdali; mnogi drugi pa, navajeni na gosposko življenje, na veliko in dobro postrežbo hlapcev in dekel, so bili v največji zadregi. Večina izmed njih se ni prikazala pri skupni mizi, ker so se sramovali. Lačni so bili, to se jim je videlo na bledeh obrazih, vendar pa še niso bili zadosti sestradani, da bi se bili vsedli k mizi priprostih delavcev, žuljavih mašinistov in robotih mornarjev.

Midva redovnika pa sva se brez obotavljanja vsedla vsak s svojim lončkom na konec ene mize misleč, tako bi pač storil tudi sv. Frančišek, najin duhovni oče, ko bi bil vjetnik na Malti. Razložek med svetnikom in med nama bi bil edino ta, da bi bil on storil to z resničnim veseljem, midva pa sva storila to le prisiljeno, pač pa na zunaj popolno mirnega obraza, kakor se spodobi v resnih slučajih. Videlo pa se je, da je bilo najino obnašanje vsem v spodbudo, mornarjem in kapitanom, revnim in bogatim. Vsi so dobro vedeli, da katoliški mašnik spada med olikano družbo in da ima za seboj veliko šol, veliko učenja in veliko izkušenj, kar velika večina naših ujetnikov pač ni imela.

Naši mogočnejši, ki niso hoteli prisesti h skupni mizi, so se kake štiri dni sprehajali po dvorišču s pobešenimi glavami in s krulečimi želodci. Živel so samo od mrzlih jedi, ki so jih kupovali v kantini. Ob enem so pridno mešetarili z angleškim seržanom, kako bi na kak način dobili lastno kuhinjo in posebno mizo. Nazadnje se jim je bilo to tudi posrečilo. Seržan namreč jim je bil za drag denar odstopil svoje stanovanje v Verdali, sam si je poskrbel drugo stanovanje zunaj vojašnice. Ošabni mogočnejši so imenovali svoj novi kot v Verdali „Prvi razred“.

V svoji nadutosti pa so hoteli iti še naprej. Prosili so seržana, da bi jim bil dovolil, da bi svoj „Prvi razred“ ogradili z deskami in se od drugih ujetnikov popolnoma ločili. Seržan je bil takoj pripravljen del dvorišča za drag denar „prvem razredu“ prodati. Toda ošabnejši so delali to pot račun brez krčmarja. Ko so za to stvar zvedeli mornarji in mašinisti, hudi nasprotniki kapitanov, ki so bili v „prvem razredu“, so naznanili seržanu, da bodo vsako ograjo takoj podrli in celi „prvi razred“ do krvi pretepli, da bo za vedno zaznamovano, kdo je bil na Malti v prvem razredu“.

Konec vsega je bil, da seržan dvorišča ni prodal.

Kasneje so v našem taboru nastale še druge posebne kuhinje in posebne mize. Imenovali so jih mizo A, mizo B, mizo C itd. Pogosto so jih imenovali tudi po njih predsednikih. Miza A se je imenovala tudi Milerjeva (Müller) miza; njen predsednik je bil namreč kapitan Miler, komandant bivše nemške vojne ladje Emden. Pri tej mizi so bili nemški in avstrijski oficirji. Pri mizi B je bil predsednik kapitan avstrijske

trgovske ladje Marije Terezije po imenu Zadro. Pri tej mizi so bili kapitani in oficirji trgovskih ladij in bogati ljudje. Kasneje je bil predsednik te mize cesarski svetnik Polak; bil je dunajski jud in pred vojsko predsednik avstrijske kolonije v Aleksandriji. Ta me je pogostokrat vabil, da bi bil pristopil k njihovi mizi in sicer brez vsake obveznosti, da bi bil moral doplačevati h skupni mizi. Toda jaz, katoliški mašnik, nisem maral iti pod judovsko komando, zlasti še, ker sem mislil, da ti ljudje tudi v vjetništvu niso bili popolnoma čistih rok. Imel sem popolnoma prav. Proti koncu ujetništva se je bilo zvedelo, da je bila avstrijska vlada dala podporo svojim ujetnikom na Malti. Vso to podporo pa so bili judje kratkomalo vteknili v svoje žepe in mi drugi ujetniki o njej še izvedeli nismo. Pri mizi C, mizi trgovcev je bil skoraj vseh pet let prezident moj prijatelj Gugenaster. — Naša miza pa se je imenovala „Splošna miza.“ Bila močnejša, kakor vse druge mize skupaj. Imela je zaporedoma več prezidentov. Navadno je bil nje predsednik kak nemški mašinst, ali kakor navadno pravijo Nemci strojni ali pa ladijski inženier.

Vsaka miza je imela zraven prezidenta še svojega ménedžerja (manager) oskrbnika. Prezident in menedžer sta bila navzoča, ko so Angleži delili živež za posamezne mize, nadzirala sta kuhinjo in delitev hrane za posamezne ujetnike in kupovala sta v kantini priboljšek za svoje kuhinje.

Iz opisa kuhinj in miz vidimo, kakšni ljudje so bili v našem taborišču in kako smo bili v teku dolgega ujetništva sami uravnali skupno življenje v Verdali.

Pri delitvi živeža so bili Angleži popolnoma pravični neglede na to, kdo je bil pri kaki mizi, ali oficir ali delavec. Vendar pa so bile posamezne mize v nevarnost splošni mizi. V kantini so skušale pokupiti živež na škodo naše mize, in pri delitvi provijanta so si prizadevale prislepariti več mesa, kakor ga jim je šlo. Največja težava pa je bila s kuharji, ki so se dali podkupiti od vsakega, kdorkoli jim je več denarja ponudil.

V teku petih let ujetništva se je prigodilo kake trikrat, da se je splošna kuhinja pritožila pri komandantu zoper druge mize in zoper nezveste kuharje. In kaj je storil navihani Anglež? Namesto da bi bil stvar preiskoval, je kuharje in vse njih pomočnike prestavil v druga taborišča, Verdalo pa je pustal tri dni brez vsakega kuharja. Na našo pritožbo so bili udarjeni kuharji ki so zgubili v Verdali dobro mesto, kjer je bilo vedno veliko denarja in s tem za vedno žejne kuharje veliko pijače. Udarjene po so bile tudi druge mize, ki so bile podkupovale mornarje, udarjena pa tudi skupna miza, ki se je pritožila, ker vsi smo imeli tri dolge dni strogi post, ker bili smo brez kuharjev. Čez tri dni nam je komandant iz drugih taborišč poslal novih matrozov, ki so bili nekaj mesecev dobri kuharji, dokler niso postali taki, kakršni so bili njih predniki.

V dneh, ko so naši prevzetniki iskali svojo mizo, se je zgodila sprememba tudi v naši sobi št. 6., to je v sobi naju dveh ujetih frančiškanov. Ze drugi dan potem, ko smo prišli v Verdalo, sta bila izginila iz naše sobe oba juda in sta si poiskala prostorov pri svojih ljudeh, t. j. pri

drugih judih. Čez par dni kasneje so izginili iz naše sobe tudi štirje protestantje in ostala sva v sobi le midva redovnika. Da bi pri tem ostalo in da bi nama v sobo ne vtaknili novih vjetnikov, sem poprosil svojega prijatelja g. Gugenastra, da je šel z menoj kot tolmač h komandantu. Ta gospod je živel veliko let na Angleškem in pozna dobro jezik in značaj tega ljudstva. Bil je torej najboljši posredovalec med nama in med komandantom. Komandanta sem prosil dveh stvari. Prvič, da bi midva redovnika ostala sama v sobi in drugič, da bi si smela pustiti od skupne mize hrano v sobo nositi. Komandant je oboje takoj dovolil pod pogojem, da si midva moža za postrežbo sama poiščeva in da ga tudi sama plačujeva.

Da sva midva sama ostala v sobi, to je bila edina olajšava, ki sva jo imela kot duhovnika v ujetništvu.

Za postrežbo sva bila dobila nekega avstrijskega vojaka, ki je bil doma iz Češkega. Kot vojak je bil v službi pri morskem svetilniku na otoku Visu (Lissa) v Dalmaciji. Takoj, ko je bilo vojska izbruhnila, je bila mala francoska vojna ladja razstrelila svetilnik in tri vojake, ki so bili pri življenju ostali, kot ujetnike na Malto pripelala. Eden izmed teh treh je bil v najini službi. Edino njegovo opravilo je bilo, da nama je jed v sobo prinašal. V najini službi je ostal le par tednov, ker okrog božiča l. 1914. so ga bili Angleži oddali Francozom, ker je bil njih vojni ujetnik.

Nato sva si poiskala za postrežbo nekega Nemca. Ime mu je bilo Fric. Bil je čolnar (Bootsmann) na neki angleški trgovski ladji. Kot tak je imel nadzorstvo nad mlajšimi mornarji. Bil je molčeč, postrežljiv, natančen in vedno vljuden. Imel pa je malo napako, da se je rad opijanal. Takrat nama je v lončkih prinesel prav malo živeža, ker se mu je na potu veliko juhe izlilo. Včasih je bil revež tako bolan, da sam ni nič jedel, pa tudi nama ni nič prinesel. Midva mu radi te slabosti nikdar nisva nič rekla, če tudi sva post imela. Moj redovni brat Nemeč, navajen na strogo disciplino in na natančen red, je bil večkrat za to, da bi ga bila odslovila, jaz nasprotno pa sem bil mnenja, da bi v celi Verdali ne bilo dobiti bolj zanesljivega moža kakor najinega „botsmana Frica“; tako namreč so ga imenovali vsi ujetniki v našem taborišču. Ostal je bil v najini službi vseh pet let. Sčasoma sva mu plačilo podvojila, če tudi za zvišanje plače nikoli ni bil vprašal.

P. Baptist Turk, apostolski misijonar na Kitajskem.

P. Baptist od roparjev ujet.

Dne 23. oktobra 1931. je sporočil vrhovni predstojnik frančiškanskega reda p. general Bonaventura Marrani frančiškanskemu provincijalatu v Ljubljani sledeče:

„Prevzvišeni gospod Massi, apostolski vikar v Hankow-u, me je telegrafsko obvestil, da so P. Petra-Baptista Turk ujeli roparji v mestu Sinkow in ga odvedli.

Ko Ti pošiljam to žalostno sporočilo, Ti izražam svoje veliko sožalje in iskreno prosim Boga, da bi P. Petra-Baptista kolikor mogoče hitro rešil iz njihovih rok!"

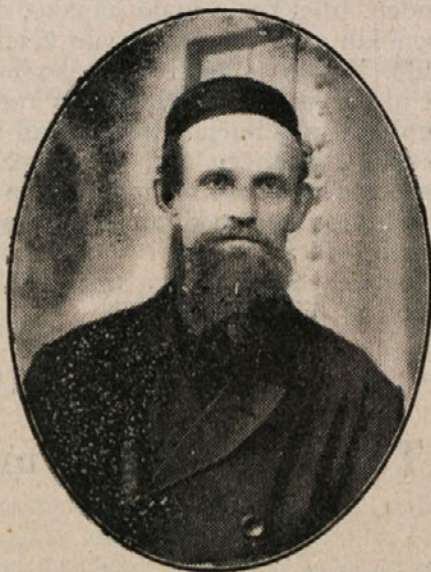
Razume se, da je ta vest do dna pretresla celo provincijo in vse, ki so poznali gorečega misijonarja zlasti še, ker gre za zadnjega slovenskega frančiškana, ki že desetletja tako uspešno deluje v poganskem misijonu na Kitajskem, in ker je znano, da se iz ujetništva vrne malokdo, ako so ga odvedli roparji, ki pustošijo kraje in brez vsakega usmiljenja moré nedolžne ljudi.

P. Baptist je doma iz Toplic na Dolenjskem, kjer je bil rojen dne 29. oktobra 1874. V frančiškanski red je stopil 16. septembra 1895. in je bil v mašnika posvečen dne 28. septembra 1899. Po končanih bogoslovnih naukih se je 4. decembra poslovil od svojih sobratov v Ljubljani in prišel na svojo misijonsko postajo na Kitajskem dne 18. januarja 1902.

Kaj se je zgodilo z gorečim misijonarjem, bomo videli iz poročil, ki so prišla iz Kitajskega.

Kaj piše P. Aleksij Benigar?

Proti koncu novembra je dobil p. provincijal slovenske frančiškanske provincije od svojega prijatelja P. Aleksija Benigar, člana hrvatske frančiškanske provincije, ki je tudi misijonar na Kitajskem, pismo, v katerem sporoča tudi o usodi P. Baptista. Naj slede njegove besede.

„Drugi vzrok mojega pisma je žalosten. Gotovo Ti bo znano, da so me predstojniki poslali v Hankow (Hupe), kjer je več let z velikim uspehom deloval blagi rajni P. Engelhard Avbelj, sedaj pa še vedno vzorno in z apostolsko gorečnostjo dela ljubljeni P. Baptist Turk, ki je tudi iz vaše provincije. Kakor drugod na Kitajskem, tako je tudi v tem

vikarijatu mnogo razbojnikov in komunistov, ki so organizirani v cele armade in nadlegujejo ljudstvo. To leto nas je doletela tudi strašna povodenj, ki je porušila rezidenco, kapelo in šolo P. Baptistu. Goreči pater ni mogel več bivati na svojem mestu in je šel v svojo podružnico Švejcan, ki jo je lani odprl in kamor je voda le za kratek čas prišla in še tedaj le malo škode napravila.

V svoji podružnici si je uredil rezidenco in začel z novimi načrti za razširjanje sv. vere. S škofovim dovoljenjem se je podal v mesto Šin-ko, kakšnih 30 km oddaljeno in spada pod njegov distrikt. Tam ni kristjanov, pač pa ima cerkev ondi svojo hišo. Po duhu P. Turka je to dobra ofenziva zoper poganstvo. Ljubi pater se je v mestu zadržal deset dni in vse uredil, da bi se mogla odpreti misijonska šola. Ko je že vse pripravil in bi se morala šola začeti, se je P. Baptist mislil vrniti. Po maši tega dne, ravno pri: „Ite missa est...“ so pridrveli komunisti v hišo. Takoj so mu zapovedali, da jim mora slediti. To je bilo 5. oktobra. Danes sem zvedel od škofa, da mu je P. Baptist pisal pismo, v katerem prosi zimske obleke, ker se je pričel že mraz; sporoča mu tudi, da komunisti zahtevajo zanj 1000 dolarjev.

Prevzvišeni g. škof je takoj po ujetništvu storil vse, da ga osvobodi in tudi italijanski konzul v Hankow-u, ki nam je zelo naklonjen, se je zavzel za rešitev patra. Upamo, da bo kmalu zopet med nami, če mu božja Previdnost ni pripravila krone mučeništva; zakaj veliko število misijonarjev je zadnja leta umrlo take smrti. Danes (14. okt.) sem mu pisal tudi jaz. List bo izročil g. škof človeku, ki so ga komunisti sami poslali po zimsko obleko.“

Sklep velezanimivega pisma se glasi:

„Naj mi bo dovoljeno pridodati k temu še sodbo škofovo in vseh misijonarjev o P. Baptistu. — G. škof mi je nekoč pravil: „Če bi imel deset patrov Baptistov, je dovolj za moj vikarijat.“ Vsi misijonarji pa so mnenja, da je gorečnost P. Baptista v pravem pomenu besede apostolska. P. Turk se je po lanski pošiljatvi denarja in vaše provincije (poslana mu je bila večja vsota, ki se je bila nabrala v teku več let) čutil še bolj navdušenega in je mislil ter tudi že govoril s škofom o ustanovitvi slovenskega misijonskega distrikta. Med tem bomo pa molili za dragega nam patra in prepričan sem, da bo ta novica pretresla ne samo njegove sobrate, temveč, da bo tudi slovenski narod pomagal po svojih močeh dobremu misijonarju.“

Po najnovejših sporočilih je P. Baptist še živ. Kako se mu godi, o tem bomo drugič poročali. Vse pa, ki bodo brali te vrstice, prosimo, naj molijo za njegovo skorajšnjo rešitev.

P. ONOFRIO CIARDI O. F. M.:

Francišškanski misijoni v Zg. Egiptu.

Ako bi čitatelji tega lista vedeli, v kako žalostnem položaju živi misijonar v Zg. Egiptu, bi imeli veliko sočutje ž njim. Poleg trpljenja, ki ga prestaja vsled nezdravega podnebja v teh krajih, se zaveda misijonar v Zg. Egiptu, da svet malo ali nič ne razume njegovih

nepriklj v teh oddaljenih krajih. Splošno se misli, da so izpreobrnjenja v Egiptu zelo redka in težavna. Temu pa ni tako. Egipet ni bil še nikdar tako dovteten za božji nauk kot je danes. Koptično-shizmatična cerkev se nahaja v težki krizi. Krivoversko zapeljano ljudstvo je izgubilo vse spoštovanje do svojega svečeništva, ki je bilo do sedaj največja ovira za izpreobrnitev. Katoliški in protestantovski misijonarji se zelo prizadevajo, da bi zase pridobili ljudstvo, ki je svojim duhovnikom docela odtujeno. Ta borba traja že precej časa, toda stranki se nahajata v neenakih razmerah. Protestantje imajo bogata finančna sredstva, ki jim omogočajo, da svoje sv. pismo kar v masah širijo in ustanavljajo po vaseh šole. Katoliški misijonar, zlasti frančiškan, vsega tega nima. On sploh ničesar nima, tako da komaj živi. Kako naj potem kaj ustanovi in vzdržuje? V tem je vzrok, da smo dosedaj mnogo delali, a malo dosegli.

Misijonar redno obiskuje kraje, ki so mu izročeni od njegovih duhovnih predstojnikov, podučuje, pridiguje, toda brez trajnega uspeha. Zakaj? Ker nima potrebnega denarja, da bi ustanovil še tako neznatno šolo ter tako odvrnil otroke od mohamedanskih ali heretičnih šol. Misijonar mora maševati na krajih, ki res niso dostojni. Često bere sv. mašo poleg krave ali kamele. Večkrat gnezdiijo golobi nad oltarjem in pomažejo korporal... Tudi veter je že večkrat odkril kelih, ali odnesel sv. hostijo... Take stvari vsak dan doživlja misijonar v Zg. Egiptu. Ako bi imeli v vsaki vasi eno kapelo, kjer bi se kristjani zbirali in bi duhovnik zdajpazdaj bral sv. mašo, bi bila služba božja dostojnejša in dosegli bi mnogo več izpreobrnenj.

Skoro bi rekel, da bi bile šole še važnejše nego kapele, kajti od mladine je zavisna bodočnost misijona. Ako ima kaka krščanska občina šolo, čeprav majhno, potem je njena bodočnost zasigurana; ako ne, potem je obsojena, da bo po kratkem času dočkala konec. Treba je zidati šole in cerkve in pospeševati dobro berilo. Ako homo to mogli, bo Egipet enkrat ves v naročju matere sv. Cerkve, da sam ne bo vedel kdaj. Ako ne —?!

Bridko je, ko misijonar gleda, kako lepa žetev zori, a je spraviti ne more edino vsled pomanjkanja denarnih sredstev. V moji okolici je mnogo vasi, ki bi bile pripravljene odpreti vrata misijonarju. Cipt z 2000 kristjani brez cerkve, Balas, Ter, Taranza, Dendera, Ibund... Ne morem jih sprejeti v Cerkev, ker bi jih itak ne obdržal in bi, brez kapele in šole, v kratkem padli zopet nazaj v razkol. Vsega tega bi pa ne bilo, ako bi imeli šolo in katehista.

Kdor more, naj nam pomaga v tej stiski. Ako bo jutri Egipet protestantovski, mesto katoliški, ne bo temu kriv misijonar, ki je vedno prosjačil za pomoč, da bi mogel z vspehom delovati.

Misijonar v Zg. Egiptu je kakor vojak brez orožja. Ako more vsako leto nekaj razkolnikov pripeljati v naročje sv. Cerkve, stori to le z velikanskimi težavami in samozatajevanjem. Dajte mu na razpolago sredstev in borba, ki se bije že stoletja, se bo končala z zmago.

Vsak dar v pomoč ubogim misijonom v Zg. Egiptu sprejme s hvaležnostjo uprava frančiškanske misijonske družbe, Ljubljana, Marijin trg 4.

Serafinski otrok se nam je rodil.

Bilo je proti koncu septembra leta 1182. v poetičnem subazijskem mestecu Asizu, ko je podaril Bog bogatemu Petru Bernardonu in Madoni Piki zornega dečka. Pa deček ni prišel na svet, kot pridejo na svet navadno vsi otroci. Mamica ga ni položila v zibelko, čeprav jo je zanj s toliko ljubeznijo pripravila. Deček je bil rojen v hlevu na slamici med osličkom in voličkom, prav tako, kot božje Dete. Božja previdnost je pač tako ukrenila, da se pokaže že precej ob početku čudovita podobnost Frančiškovega življenja z življenjem božjega Odrešenika.

Pri obredu ga je ves čas držal v naročju in ga opazoval z ljubezni polnim zadovoljstvom. (Str. 20.)

Staro izročilo pripoveduje, da je imel naš serafinski oče svojega predhodnika, kakor Gospod Jezus Janeza Krstnika. Ob Frančiškovem rojstvu je namreč tekal po asiških ulicah mlad tujec in klical: „Pax et bonum — Mir in blagor!“

Pripovedujejo tudi, da so nekatere pobožne osebe čule prepevati angele slavo in mir v cerkvi Marije angelske tisto blaženo noč, ko se je rodil ta sveti asiški otrok.

Par dni pozneje so prinesli malega dečka, slovesno oblečenega, v katedralo sv. Rufina, da bi ga krstna voda prerodila v povsem novega človeka. Komaj so stopili z malčkom pred krstni kamen, ko se prikaže naenkrat sredi med njimi častitljiv tujec in prosi, da bi mu izročili novorojenčka. Pri obredu ga je ves čas držal v naročju in ga opazoval z ljubeznipolnim zadovoljstvom. Po končanem krstnem obredu je nena doma izginil in pustil na kamenitih tleh sledove svojih nog.

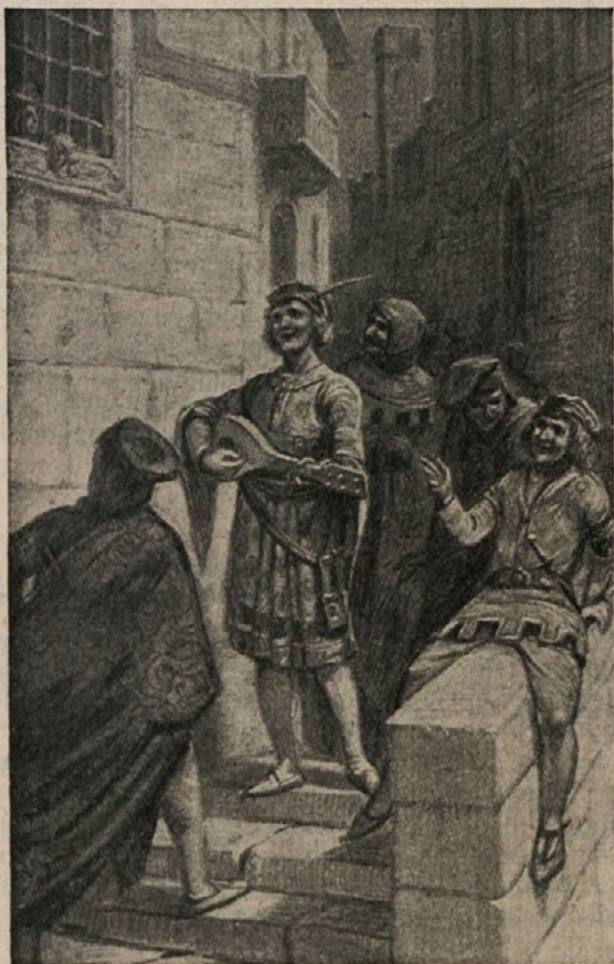
Učila ga je spoznavati in ljubiti Boga. (Str. 21.)

Legenda pripoveduje, da je prišel obiskat ta Frančiškov Simeon novorojenčka tudi na dom precej po krstu. Vzel ga je nežno v naročje, ga poljubil in vzkliknil: „Imejte prav posebno skrb za tega dečka; zakaj določen je, da bo delal velike stvari in postal bo eden najpopolnejših služabnikov božjih na tem svetu.“ Ko je starček to izrekel, je izginil.

Madona Pika je zares skrbela za malega Frančiška z vso materinsko skrbjo. Preživel je svojo detinsko dobo v sveti ljubezni; prav tako skrito in tiho kot mali Jezus v Nazaretu.

Zelo malo nam je znanega iz Frančikove deške dobe. Vemo z gotovostjo samo, da je imel bratca, ki mu je bilo ime Angel. Ni pa znano, če je imel poleg tega še druge bratce, oziroma sestrice.

Na vsak način pa je bil mali Frančišek materin ljubljencek že zaradi tega, ker je bil prvorojeni in je imel zelo nežen značaj. Mamica je izlila vso svojo lepo dušo v dečkovo srce. Učila ga je spoznavati in ljubiti Boga, sklepala mu ročice in ž njim molila. Devetletnega je poslala k dobremu duhovniku v bližnjo cerkev sv. Jurija. Duhovnik ga je poučil v krščanskem nauku, ki je podlaga lepega življenja in vir pravega veselja. Prejel je dobro pripravljeno prvo sv. obhajilo in njegova duša je zažarela v novi luči božje milosti.

Igral je prav dobro kitaro in znal peti lepe pesmi. (Str. 22.)

Duhovnik pa mu ni razlagal samo skrivnosti sv. vere, ampak ga je naučil tudi pisati in brati. Ker je bil Frančišek zelo nadarjen deček, se je v prav kratkem času naučil latinščine in francoščine. Ko bi bil ostal še dalje v šolah, bi dosegel čisto gotovo visoko učenost; bil je namreč zelo nadarjen. Toda njegov oče ga je vzel zelo zgodaj iz šole in in ga pritegnil k sebi v trgovino. Z veliko vnetostjo se je lotil mladenič tega novega poklica.

Vendar pa se Frančišek z očetom ni skladal. Bila sta namreč oče in sin zelo različnih značajev. Bernardone je bil trd, skop in pohlepen človek, Frančišek pa mehak, ljubezniv in radodaren prav do razsipnosti, zlasti napram ubožcem.

Nikjer ne beremo o njem, da bi namenoma žalil svoje starše; niti enkrat jim ni bil nepokoren; ljubil jih je in spoštoval, kot najboljši sin.

Ne smemo pa nikakor tajiti, da se je nekoliko preveč vdajal razveseljevanju in igram, čeravno vedno v dovoljenih mejah. Zlasti rad se je udeleževal šumnih vesellic.

Oblačil se je vedno po najnovejši modi in največje veselje so mu bili krasni konjiči in lovski psi. Vse, kar je zaslužil ali kar mu je mamica podarila, je razdal ali zapravil. Prirejal je svojim prijateljem bogate pojedne; zaradi tega so ga le-ti nazivali kralja vesellic. Zvečer se je sprehajal po asiških ulicah, spremljan od velike trume tovarišev, katere je znal na najprijetnejši način zabavati. Igral je prav dobro kitaro in znal je peti lepe pesmi. Bil je tako vesele narave, da je mogel razvedriti tudi takega, ki se je držal nad vse kislo in pusto.

Starši seveda s tem njegovim življenjem niso bili povsem zadovoljni. Zlasti oče se je mnogokrat razjezil in ga hudo kaznoval, čeprav je imel nad njegovim viteškim življenjem in njegovim velikim vplivom pri tovariših v dnu duše skrivito veselje.

Madona Pika pa se je potopila v globlje premišljevanje Frančiškovega življenja in vroče je molila za svojega sina. Tistim, ki so se spotikali nad njegovim pregosposkim življenjem, je govorila v proroškem duhu: „Potrpite! Prišel bo dan, ko se moj otrok spreobrne h Gospodu. Dobro poznam njegovo plemenito srce, ki mi daje najveselejše upanje.“

P. ROMAN:

Naša ljubezen — Tebi Gospa ...

In kakor, da so vsi zvonovi zemlje dali sladko svoje sozvočje enemu samemu imenu, tako ljubo nam zveni tvoje ime ti naša Gospa. Starodavne legende šepetajo tebi in pesmi neuke in polne umetnosti poznajo tvoje ime. Stotisoči deklic, mladenk in žena nosi tvoje ime.

In domotožje je v tem imenu po deželi, ki ji je ime blažena večnost. Po deželi, kjer je doma neskončna čistost in dobrota brez meja.

V naši deželi ni tako skromne kočice in ni tako brezbožne palače, da ne bi imela v svojih zidovih tvoje slike. Nema govornica teh slik opominja, svari ljubkuje in otožno očita, brez besede oblikuje in kliče na dan vse, kar je nas lepega in jasnega.

Saj to je, da te moramo predvsem z dušo iskati, ako je uboga Ifigenija iskalo raz tujo obal svojo daljno domovino Grčijo. In čim bolj so obrisi tvoje duše v nas jasni, tembolj postajaš za našo vsakdanjost dragoceno brušeno zrcalo, ki je polno resnice in milosti.

Kdo si ti, skrivnosti polna? Tvoje oči so kakor vrata, ki skrivnosti čuvajo. Okoli tvojih usten je toliko vednosti in moči, zakaj tvoja duša je šla skozi temne prepade in blesteče višine božjega spoznanja. Ali smem s teboj moja sladka Gospa? Rad bi s tvojimi očmi gledal in tvoje znanosti se učil. Zakaj tako se mi zdi, da neizmerno veš o Bogu in njegovih skrivnostih in da poznaš preko groze smrti tudi njeno sladkost in

da so ti znani vseh bridkosti zadnji pomeni in še da veš za vso opojnost ljubezni.

Pred menoj boš kakor neizmerno visoka gora pokrita z belim snegom. Vem, da ne bom prišel Bog zna kako visoko, toda enega me obvaruj, da bi to belo goro moral kedaj zapustiti. In še to mi daj, da Ti bom vedno bližji...

Devica in mati.

Zgodilo se je. Izpregovorila si težko, tako usodno besedo. Vzela si, kar ti je angel ponudil — božje materinstvo. V hipu, ki je bil kakor večnost, si doumela in vem, da boš svojo besedo do konca držala. Ampak, ali te ni objela senca rahle otožnosti in tesnobe? Težka resnoba je legla na tvoje še skoro otroško srce in to si tudi sama brez dvoma občutila. Zakaj ni bila majhna stvar to čudovito rožo do vrha napolnjeno s skrivnostmi sprejeti iz angelskih rok. Seveda je vse, kar prinese kak božji sel, blesteče in snežnobelo in brez madeža, pa četudi je to materinstvo. In vse, kar Bog daruje je dragocena roža in najsi pomeni celo mučeništvo. In senca svetega Duha vedno pomeni morje luči in sijaja — četudi ti bo ta luč izvabila iz oči solze in jih napravila vse temne in kakor zastrte.

Vse je božji dar, kar si prejela. Toda na zemlji se vse izpremeni. Celo sama nebeška milost postane lahko bridkost. In božje materinstvo postane služba božjemu Detetu, brez zunanjega priznanja in umevanja. Ti to veš in slutiš, vendar pa hočeš vse to vzeti nase. Popolnoma se hočeš ukloniti božji volji in enako se hote skloniš in prilagodiš postavi zemlje. Tako si modra in močna, ti slabotna Devica. Možje te zemlje se ti divijo, zakaj upaš si biti božja dekla, tako kakor sleherna človeška mamica svojemu otroku služi.

Rojstvo malega Jezusa.

Nikar ne joči, ti malo, drobno Detel! Le tiho bodi, glej, saj je tvoja mamica že pripravljena, da vse stori zate, kar le zmorejo njene ljubeče roke. Ali ne vidiš, kako je njeno lice še blede in trudno in vendar jo obliva že rudečica, ker se spomni, kako malo more storiti zate. Če boš ti mali Jezus jokal, bodo njene oči postale tudi vse temne od zadržanih solz. Sicer se ti bo še med solzami zasmehljala, ampak njeno dušo bo vseeno prebodel meč bolečin. Na svojih kolenih ti bo stregla in poslej te njene roke ne bodo poznale ničesar drugega kakor le tebe in njene dlani bodo le tebe božale. Res ni lahko zanj, zato nikar ne jokaj, ti mali srček.

Da, le poglej jo, kakšna je ta tvoja mamica ki ti jo je Oče od vekomaj izbral. Ta slika te bo spremljala od zibelke do groba. Neizmerno te ljubi, zato nikar ne jokaj mali sladki Jezus.

† P. Angel Mlejnik.

S smrtjo P. Angela je Cvetje izgubilo enega najbolj zvestih in vnetih prijateljev. Zato mu mora naš list postaviti vsaj skromen spominik.

P. Angel je umrl po trimesečni bolezni (bronchitis in oslabljenje srca) dne 27. oktobra ¼12 ponoči. Rajni je bil rojen 27. julija 1865 v Novem mestu, študiral na novomeški gimnaziji ter stopil v franči-

škanski red 20. avgusta 1881. Preoblečen je bil na Trsatu. Po končanih bogoslovnih študijah ga je provincija poslala k dominikanom v Gradec študirat filozofijo in se pripravljat za lektorja bogoslovja. Njegova stroka je bila poleg filozofije tudi dogmatika, katero je poučeval nad 40 let v Gorici, Kamniku in Ljubljani ter si je tako zaslužil častni naslov „lector iubilatus“. Vsa starejša in mlajša generacija provincije v njem spoštuje svojega bivšega lektorja, zakaj bil je pri svojih predavanjih izredno globok, jasen in nedosegljiv v prednašanju. Provincija mu

je poverila razne častne službe: bil je skozi 18 let gvardijan v Kamniku in Ljubljani, bil je definitor, kustos in šest let provincijal. Generalna kurija v Rimu mu je večkrat poverila važno in odgovorno nalogo generalnega vizitatorja raznih provincij, tako je bil vizitiral obe poljski provinciji, dvakrat hrvatsko in tik pred boleznijo je bil imenovan za vizitatorja dalmatinske provincije sv. Odrešenika, kar mu je pa bolezen preprečila. Bil je zelo učen in izobražen mož, znani so njegovi apologetični članki v „Rimskem Katoliku“ sotrudnik je bil pri cerkvenem listu: „Vera in življenje“ in skozi dolgo vrsto let je zvesto sodeloval pri „Cvetju“. Vedel je, da besede mičejo, zgledi pa so, ki vlečejo, zato je bravcem Cvetja podal predvsem življenjepise Frančiškovih otrok — svetnikov. Med drugim je spisal življenje sv. Leonarda portomavriškega, svetih Gorkumskih mučencev, sv. Antona Padovanskega, sv. Marjete Kortonske, bl. Krescenije Kaufbeurenske itd. Izdal je tudi pribljudljeni III. redniški molitvenik: „Popotni tovariš“ in mnogo drugega.

Posebno mu je bilo pri srcu čebelarstvo. Vsak prost trenutek je prebil pri svojih ljubljenih čebelah. Spisal je tudi mnogo strokovnih člankov o čebelarstvu v „Slovenskem Čebelarju“.

Bil je vsekozi ljubezniv in prijazen gospod, priljubljen pri vseh, ki so ga bližje poznali. Težko ga bo pogrešala provincija in njegovi številni prijatelji. Ohranimo mu blag spomin!

Božje njive zore.

Tretji del povesti „Na potih brezdomca“.

Da zadostimo želji mnogih, v kratkem podajamo vsebino prvih dveh delov letošnje povesti.

1930. „Na potih brezdomca“ Blaž Vidoni, strojni mizar zaposlen v Barmenu izgubi delo radi bližajoče se inflacije. Na poti v Nürnberg poprosi pri nekem kmetu prenočišče, ker ga je zadela nevihta. Na posestvu je oče Tauroch in tri njegove hčerke: Marija, Žanet in najmlajša Greta. Kmet sam mu ponudi naj ostane kar pri njem. Blaž odloči in izkaže spretnega in pridnega delavca, ki je povsod poraben. Oče sam, ki je navidez trd mož, v resnici pa ima toplo srce, ga vzljubi in enako tudi vse tri sestre. Sprva na tihem le v srcu, toda Gretina ljubezen je najbolj močna in globoka. Tudi Blažu rade vhaajajo misli k njej. Marija ga naposled, ko vidi kako Greta hira, odločno vpraša in naš Blaž, četudi jasno gleda v gotovo in vso rožnato bodočnost iz nekega notranjega nagiba — odkloni. Zlasti pa ga notranje razgiba slučajno srečanje s frančiškanom P. Evgenom. V nov svet pogleda in teh vtisov se ne more več otresti. Ko vidi, da je skoro gotova stvar, da ostane na Taurochovini, se nekega dne odloči in izpove namero da odide. Stari Tauroch, še bolj pa hčerke so žalostne, mu odgovarjajo, Blaž ostane pri svojem in gre. Tauroch mu pred slovesom še pove, da mu je njegova hiša vedno odprta.

1931. „V z a v e t j u“. Blaž Vidoni je zopet na cesti — brezdomec. Nek večer začuje iz vaške cerkve igranje in čudovito pesem o človeškem srcu — duši. Župnik sam je igral in ta ga povabi v župnišče na skromno večerjo in prenočišče. Tedaj se Blaž prvič razodene duhovniku in mu tudi pove, kako sam hrepeni po Greti, vendar pa ga n e k a j drži nazaj. Nato mu župnik pové svojo lastno povest, in mu da za spomin Tomaža Kempčana „Nasledovanje Kristusovo“ ter še dober svet; Vrnite se na Taurochovino. Blaž res uboga, med potjo pa ko bere iz knjige se premisli dokončno in gre v Köln v službo. Tu ga še enkrat obiše Greta brez vednosti domačih. Za spomin mu da bronast kip žalostne Matere božje. Blaž ostane stanoviten. V tovarni hitro napreduje, nemir pa vseeno raste in nekega dne se za njim zapro samostanska vrata pri frančiškanih. Blaž Vidoni — posledj brat Marijan — je v zavetju.

* * *

29. marca 192..

Iz Gretinega dnevnika. — Prepozno in vse zaman. Klic, ki ga je tu pozval je močnejši kot jaz in moja ljubezen. Ah moja ljubezen. Kako je ranjena in ponižana! Ponižana? Ne, ni res! Da je kdo drugi — nikoli ne bi šla. Da je Blaž Vidoni kam drugam obrnil oči, niti koraka ne bi storila. Greta ne... kaj pa, če pred Bogom ni vse v redu? Mar sem res hotela, da ga strgam iz božjega naročja? Ne, tega nisem. Res ne! Ampak na tihem sem upala, da ta njegov korak ni tako neizprosno resen.

5. a p r i l a. Greta in dnevnik! Ko je toliko drugega dela. Ampak res nimam nikomur povedati. In svojo sobico imam. Njegovo. Kako mi je ljuba. Kako sem vesela, da imam vsaj to.

8. a p r i l a. Cvetna nedelja. Ta dan je zame praznik. Še imam oljčno vejico, ki sem jo dobila od njega. Kako je daleč tisti dan in kako blizu. Pred seboj ga vidim živega, čujem njegov glas, ki me neprestano spremlja.

10. maja. Preveč je bilo dela sedaj. Nisem mogla. Mnogotera solza je zalila zemljo našega vinograda. Saj ljubim delo, ljubim zemljo. Vse mi je tako drago — ampak njega si želim poleg sebe. Njegova moč mi je dajala gotovost, njegov glas me je ganil in je bil zame kakor vino, njegova močatost mi je dala vedno novega poguma. Sedaj je tega konec.

Čudno se mi zdi, zakaj Bog zahteva, da se mu nekateri popolnoma žrtvujejo. Glej krivična sem. Saj ne zahteva, pač pa tako nepopisno ljubo kliče, da se ni moč ustavljati. Tako nekako mora biti to, kakor je moja ljubezen.

Ko bi namesto Blaža drugega poklical? Greta, ne greši! Kako bi bil on hud, če bi to videl. Nočem več napisati kaj takega.

* * *

Taurochovina je klicala po gospodarju. Mladem, krepkem in močnem. Stari Tauroch je po odhodu Blaževem kar vidoma kopnel. Kakor sneg spomladi. Samo oči so ga bile. Marija je to s skrbjo gledala. Sicer je bil novi hlapec res uporaben in zvest ter pošten, ampak gospodar je le gospodar.

Neko jutro je Tauroch obležal. Poklical je Marijo k sebi in ji kar od kraja povedal, da mu hujšega ni, le revmatizem ga muči. Vendar bi se pa rad pomenil z njo o nekaj važnih stvareh.

Marija je molčala. Oče tudi ni hotel začeti kar sam od sebe. Čez čas Marija prične.

„Oče, mislim, da že vem kaj mi boste rekli. Kako da bo treba misliti na gospodarja in če se misli katera naju dveh omožiti. Ker pa Greta ne bo odnehala, da je vrsta na meni, ker sem starejša. Oče, ali mar ni res, da ste to mislili?“ Stari Tauroch prikima brez besede.

Tudi jaz sem na vse to mislila. Vem, da se mora odločiti . . . Sicer bi najraje ostala sama, toda dom ne sme propasti.“ Tu se stari Tauroch hvaležno ozre na Marijo in jo toplo poboža po roki in po licu. Da, oče, to sem že vse razmišljala in bi tudi sama z Vami govorila.

„Ai imaš morda kaj izbranega . . .?“

Mariji je planila rdečica v obraz in v zadregi je molčala. Okoli usten pa se je nabrala trpkost v dveh ozkih gubah, ki so pričale, da odločitev ni bila lahka.

„Mogoče, oče. Mislila sem, ker lahko med dvema izbiram, da bi bil za našo hišo najbolj pripraven Hans Traunerjev. Dober gospodar je in nekaj let starejši od mene.“

„Ali ni nekoliko trd in malce lakom? Tako, hočem reči ‚brez srca se mi zdi.‘“

„Ne gre zato, to je moja stvar. Gospodar bo dober.“

„Ah moj otrok, težko je brez ljubezni. Ti ne veš, jaz vem. Še nikoli nisem o tem govoril, danes ti hočem. Veš Marija, jaz ne silim, da bi se morala poročiti, pač pa želim da se zadeva uredi glede gospodarstva. Sicer bi pač morali dati doberšen del v najem. Kajpak bi me bolelo, ampak če drugače ne gre . . .“

„Oče, ali mi niste hoteli nekaj drugega povedati?“ „Da, seveda. Torej vidiš, tvoja mama in jaz se nisva ljubila. To se pravi, jaz sem jo ljubil izprva iz dna srca. Toda ona se ni mogla pretvarjati, bila je preponosna. Kmalu mi je čisto odprito povedala, da me je pač poročila po želji starišev, da me zelo spoštuje, ljubiti pa ne more več. Srce se ne da razpoloviti in noče ubogati. Kaj sem hotel. Potrpeti sem moral, in še kako potrpeti. Bila je res dobra in plemenita žena, toda tiste sreče kot drugi jaz nisem nikoli okusil. Zato sem tudi postal malobeseden. Zato so mi tudi večkrat dejali, da sem čudak pa sem bil vase zaprt. Kaj

naj svoje stvari drugim razkazujem. Zato, Marija, premisli. Najlepši grunt ni vreden, da bi dva človeka bila nesrečna.“

„Nesrečna, oče, mislim da ne bom zavoljo tega. Vendar bom še premislila. Pa pustiva to, kaj?“

„Za enkrat, vem dovolj. Le to še! kaj pa bo z Greto? in z našo Žanet, če ne ostane?“

„Oče, to bomo pa vse natančno uredili in vsaka mora svoje želje povedati. Dom je vseh treh. Preveč smo se ljubile, da bi tega sedaj ne imele. Oče, sedaj pa moram res iti. Kuhinja me kliče.“

Pobožal ga je po čelu in nato odšla v kuhinjo.

Tu ji je obraz postal neskončno truden in kakor brez moči se je naslonila na prizidek pri štedilniku in ramena so se ji dvigale v pridušenem joku.

* * *

In Žanet?

Ko je prišla v Aachen so jo sestre sprejele nad vse ljubeznivo. Je to še mlada kongregacija, zato še polna duha ustanoviteljice. Ko si je prvi dan odpočila, so ji potem dali teden dni na razpolago, da si ogleda mesto in muzeje, cerkve in prebogato cerkveno zakladnico.

Aachen je starodavno mesto in je prav na meji Alzacije in Lotaringije. Obstojalo je že za časa Rimljanov, ki so mu dali ime: Aquae Gani, kasneje Aquisgranum. Je zelo obsežno in ima okoli 150.000 prebivalcev. Leži zelo prijetno na gričkih in šestero močnih rokavov reke Wurm mu daje še poseben čar. Znameniti so žvepleni vrelci, ki izvirajo sredi mesta. Napravljene so krasne vodnjaki in meščanke hodijo po toplo vodo za umivanje enostavno h tem vodnjakom kjer je vedno na razpolago 55° celzija vroča, zdravilna voda. Prekrasna je tudi glavna cerkev, ki je sezidana v več razdobjih in imata zato različne sloge, vendar pa prijetno učinkuje v celoti. Poleg cerkve se nahaja dragocena zakladnica, polna precizno umetno izdelanih skrinjic za ostanke svetil, spominov, cerkvenih posod in drugega. Žanet se je zanimala za vse. Že zato, da je lažje ubožala svojim mislim. Šla je pogledat tudi ogromno tovarno tkalnico za platno, ker je ena sester imela tam očeta delovodjo. Prvič je videla od blizu, kako nastaja platno od najfinejše kakor svila tenke tkanine, do najmočnejšega. Občudovala je spretnost posameznih tkalcev, ki so s petimi in celo sedmimi čolnički, bliskovito se pomikajočimi sem in tja, naravnost neverjetno lahko ravnali brez zastanka.

Tretji dan je bila že malce trudna, zato je sklenila pisati domov.

Dragi moji! — očka, Marija, Greta!

Kar malo sram me je, da sem te dni tako malo na vas vse mislila. Pa je bilo toliko novih vtisov in slik, da kar ne morem zbrati svojih misli. Tako daleč se mi zdi vse in vendar je tako malo časa preteklo odkar smo si podali roke.

Vožnja je bila še dokaj prijetna, zlasti ker sem dobila zelo prijazno sopotnico, ki me je na marsikaj opozorila, kar bi sama gotovo ne bila opazila. Tu so me sprejeli res odkritosrčno prijazno in mi v teh dneh predno začnem duhovne vaje, tudi razkazale mesto. Mariji bi gotovo najbolj ugajal vodnjak z zmeraj vročo vodo. Je res zanimivo. Vam, oče pa skoro gotovo stara bizantinska kapela, ki sedaj tvori središče cele kolegiate cerkve. Začeli so jo zidati l. 795. Zravijo, da je tu pokopan Karol veliki. Na magistratu je tudi ohranjena še v glavnem stara dvorana, ki se imenuje „dvorana kronanja“. Na stenah so naravnost čudovite slike naših nemških slikarjev.

(Dalje prihodnjič.)

????????? VPRAŠALNI KOTICEK ???????????

P. ANGELIK:

1. Kdaj pravzaprav dobimo obhajilni odpustek, ki mu nekateri pravijo spovedni odpustek?

Obhajilni odpustek dobe oni, ki so dobili pravico do njega od za to pooblaščenega duhovnika, za tisti teden, za katerega imajo dovoljenje.

Kateri dan ga dobim?

Tisti dan, ko je izpolnjen poslednji pogoj, to je, ko je bilo vsaj petič tisti teden prejeto sv. obhajilo.

Ali si lahko izberem dan?

Lahko si sama izberete dan in sicer v četrtek, petek ali soboto, ker pred četrtkom ni mogoče izpolniti pogoja petega sv. obhajila v tistem tednu.

Kaj pa če kak dan ne grem h sv. obhajilu ali lahko obhajilni odpustek vseeno dobim tudi tisti teden?

Vseeno. Seveda pa dobite potem pravico do njega šele v petek ali soboto, kedar je pač bil izpolnjen pogoj petega sv. obhajila v tistem tednu.

Ali moram iti zato vsak teden k spovedi?

Ni treba. Zadosti je, da svojega spovednika prosite, da vam podeli obhajilni odpustek za toliko tednov, kakor imate pač navado iti k spovedi.

Ali ni dovolj, da prosim spovednika za obhajilni odpustek enkrat za vselej?

Ne, ni zadosti, treba je za to prositi od spovedi do spovedi.

2. Ali res ni smrtni greh, ako si človek misli da to kar dela, sploh ni greh, ali da je k večjemu mali greh? — Z. R.

Seveda ni greh. Kdor se greha ne zaveda, takrat ko kaj naredi, kar bi bilo greh, če bi za to vedel, tak ne greši. Seveda, če bi kdo po lastni krivdi bil v nevednosti, bi grešil radi te nevednosti. Kdor bi n. pr. v petek po kakem prazniku, mislil, da je to ponedeljek, ter bi jedel meso, bi ne imel greha. Ako pa bi se n. pr. komu ura ustavila in bi zato zamudil polovico maše, in bi bil lahko doma koga vprašal koliko je ura, pa ne bi hotel, ker je z dotičnim v jezi, bi imel greh, ker je mašo zamudil po lastni krivdi.

FRANČIŠKOVA MLADINA

P. KRIZOSTOM:

Odkritje.

e govorimo o odkritju, se boste precej spomnili na Krištofa Kolumba, ki je odkril Ameriko, in na vso tisto množico hrabrih mož, ki so odkrili kak nepoznan del sveta posebno v bližini južnega in severnega tečaja. Toda ne bom vam govoril o odkritju teh slavnih mož, temveč o skromnem odkritju dveh otrok:

Živela je nekoč majhna deklica, ki je kaj rada preiskovala domačo hišo. Bilo je na predan božičnega praznika, ko je med svojim popotovanjem stopila v podstrešno sobico služkinj. Kako se je začudila, ko ni našla v mračni in neprijazni izbi prav nobene podobe in tudi jaslic ne. Odhitela je takoj doli v svoje krasno stanovanje, vzela dve tablici z zlatim okvirjem, ki jih je dobila za god, in pa jaselce, ki jih ji je prinesel Miklavž, ter vse to nesla v podstrešje in okrasila mrzlo sobo služkinj. Ko je postavljala jaselce, je šepetala: „Božje Dete, saj si nam zapovedalo, naj izkazujemo ljubezen vsakemu, komur moremo.“ — Kakšno odkritje je bilo to! Ta deklica je našla pot do srca služkinj s svojo prijaznostjo, na katero ni mislil do tedaj še nihče, celo njeni starši ne. Ne smete misliti, da je prijaznost dežela, v kateri je že vse odkrito. Še davno ne! Vsak izmed vas more tu odkriti čisto nove pokrajine — brez orožja in bojnih ladij — samo poslušati mora, kaj mu govori božje Dete.

Se o drugem odkritju vam moram govoriti. Tudi to odkritje se je zgodilo v božičnih dneh. Divji deček se je spravil na svojega tovariša in ga je strahovito okepal. Siromak je prišel domov, kot snežen mož; iz oči so mu švigale strele in stisnjene ustnice so neprestano sikale prisego o maščevanju. Ko je tako sedel sam v svoji sobi in škripal z zobmi, mu uide pogled nehote na jaselce, ki jih je ožarjala drobna rdeča lučka. Pa se je v trenutku spomnil na vse krivice, ki jih je pretrpelo na slamiči ležeče Dete in se ni prav za nobeno krivico maščevalo. Začel je pre-mišljevati: „Kaj pa, ko bi se ž njim spravil in bi vso krivdo zvalil nase? Toda, kaj bodo rekli tovariši? Zasmehovali me bodo in za strahopetca me bodo imeli. Pa, ali ni mnogo bolj strahopetno, če se bojim njihovega smeha in ne upam storiti tega, o čemer vem, da je lepo in plemenito?“ Se en pogled na božje Dete v jaselcah — in dvignil se je ter se podal v temno, neznano deželo velikodušnosti. Srce mu je močno bilo — kot človeku, ki je na tem, da odkrije nekaj povsem novega. Kot blisk jo je mahnil proti prijateljevem stanovanju. Potrkal je in že isti trenotek tudi vstopil: „Čudiš se, ker sem prišel. Tudi jaz se čudim samemu sebi. Pa, če ti povem, da me je božje Dete pripeljalo sem. Lepo te prosim, oprosti mi, ker sem te tako hudo razdražil, da si me moral okepati.“ Tovariš pa je zajecjal tedaj ves zmuden: „Kriv sem bil jaz — ne zameri mi!“ Za

trenotek je postalo v sobi popolnoma tiho, oba dečka sta se spogledovala v veliki zadregi, kot da se sramujeta, ker sta odkrila boljšo pot do pravice, kot pa je pot tepenja in kepanja. Končno sta si podala roke, stopila sta k jaselcam in zapela:

Sveta nebesa
 nocoj se odpro.
 Angelski zbori
 hozana pojo.

Sredi med njimi
 je Jezušček mili.
 Kaj s3 ne bomo
 še mi veselili?

Kako blažena sta bila tisti večer oba dečka, ki jih je božje Dete privedlo do tako visokega odkritja, vam ne morem povedati — samo slutiti morem.

Proslava šestega januarja.

Na praznik treh Modrih (6. januarja) se bo vršila ob štirih popoldne v frančiškanski cerkvi v Ljubljani zelo velika slovesnost. Ljubljanski otroci bodo položili v imenu vseh slovenskih otrok „Jezusove dneve“ božjemu Detetu pred jaselce. Slovesnost se bo vršila v sledečem redu: Najprej bo imel urednik „Lučke“ kratek nagovor zbranim otrokom; nato se bo razvila procesija s prižganimi svečkami mimo jaselc. Pred jaselcami bo stala velika posoda, v katero bodo otroci polagali „Jezusove dneve“ lepo ovite. Lističe otrok izven Ljubljane bodo pa položili pred jaselce križarji in sestrice sv. Klare, ki bodo nastopili pri slovesnosti v svojih lepih uniformah. Pete litanije z blagosolvom bodo zaključile našo veliko slavnost.

PAX
ET
BONUM!

MIR
IN VSE
DOBRO!

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavna pogoja za zavarovanje za starost in onemoglost sta sledeča:

Kdor se hoče zavarovati

1. mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj vstopi tekom petih let;

2. mora biti naročen na „Cvetje“ ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na „Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4“ ali pa na „Župni urad Marijinega Oznanjenja v Lublani“.

1. Nekateri pravijo, da bo zavarovanje propadlo, ker sprejemate premije v isti višini, kakor preje, čeprav je denar v nekaterih državah že padel?

Res je, da sprejemamo za sedaj premije v isti višini kakor preje, ker se sedaj ne da točno ugotoviti, koliko je denar posameznih držav v resnici zgubil na vrednosti. Ko dobimo točne podatke iz inozemstva o valovanju denarne vrednosti, bomo premije računali po vsakodnevni vrednosti denarja. Kar bo morda denar, vplačan v času valovanja, zgubil na vrednosti, to bodo pač zavarovanci radi doplačali.

2. Iz inozemstva sprašujejo: Koliko moramo pa zdaj plačevati, ko je naš denar manj vreden, kot pred meseci?

Zaenkrat toliko kakor preje. Najbolje je, če plačate skupno po 100 (šilingov ali kake druge vrste denarja) ter jih pošljete v rekomandi-

ranem pismu sem. Mi denar tu zamenjamo in obračunamo premije po tistih dnevni višini denarja, kakor ga prejmemo. Manjše svote je težko zamenjati in so tudi stroški primeroma večji. Kdor bi plačal premalo, bo dobil sporočilo, koliko treba doplačati, da se zadeva izravna. To velja za vse države in vse vrste denarja.

3. Kaj bo z denarjem zavarovancev če n. pr. v slučaju preganjanja III. red razpuste ali frančiškane preženejo?

Predvsem je tozadevno vsaj za sedaj vsaka skrb nepotrebna. Pa tudi za slučaj, če bi kaj takega nastalo, je že za to poskrbjeno v 11 členu splošnih pogojev zavarovalnega odseka. Tam je namreč pisano:

V slučaju razpusta zavarovalnega odseka tretjega reda se vrne članom vsa vplačana, pa še ne izplačana vsota. Ta vsota se imenuje ustanovni zaklad ter ostane vedno nedotaknjena kot skupna last plačujočih članov, jamči pa vsakdo samo s tistim deležem, ki ga je vplačal. V slučaju razpusta se upravlja skupno premoženje naprej, dokler vsi solastniki ne sklenejo drugače.

Ta člen je bil vstavljen med splošne pogoje prav iz tega vzroka, da se članom odseka vzame sleherna skrb za morebitno oškodovanje v slučaju, da bi vlada razpustila III. red, kakor se je to zgodilo za časa jožefinizma v rajni avstroogrski monarhiji. Denar naložen v zavarovalnem odseku ni last frančiškanov in tudi ne last III. reda, ampak — kakor je razvidno iz besedila člena — je in ostane last plačujočih članov.

V slučaju torej, da bi vlada pregnala frančiškane in bi prepovedala III. red — kar bi bilo le v najhujšem preganjanju katoliške cerkve, ki pa ni verjetno — tedaj bi vsak izmed plačujočih članov dobil lahko nedotaknjen ves denar nazaj, v kolikor že ni dobil izplačanega potom izplačanih pokojnin.

Kdorkoli širi take neosnovane vesti, dela to na lastno odgovornost, in kdor jim verjame, jim tudi verjame na lastno odgovornost.

Iz upravnništva.

Upravišтво lista opozarja cenjene naročnike, da je položnice ali čeke vsem priložilo. Kdor je že ponovil naročnino, naj ga ček nikar ne moti. Morda je kdo drugi v njegovem okolišu, ki bi se rad naročil na list, a mu je nerodno tistih 15 Din po nakaznici pošiljati. Temu naj ga izroči, pa bo dobro delo storil. Upravištvu bi dalo preveč dela in list bi se preveč zakasnil, ko bi moralo pri vsakem naročniku sproti gledati na to, ali je že poravnal naročnino ali ne, da ve, komu naj priloži ček, komu ne. Toliko v pojasnilo, da ne bo kakih pritožb glede poslovanja uprave.

Vsem dragim naročnikom in vsakemu posameznemu mnogo božičnega veselja in sladkega svetonočnega miru, ter vsestransko srečno, blagoslova polno novo leto

želi

Uredništvo in uprava »Cvetja«.

Nove knjige.

„Otroške igrice“ je naslov nad vse ljubki knjižici, ki jo je napisal p. Krizoštom. Knjižica obsega en Miklavžev in dva božična prizorčka s petjem in stane samo 2 Din. Kdor jih naroči 10, se mu ne zaračuna poštnina, če jih pa vzame osebno, dobi en izvod navrh. Naročajo se pri upravi „Lučke“ Ljubljana, Marijin trg 4.